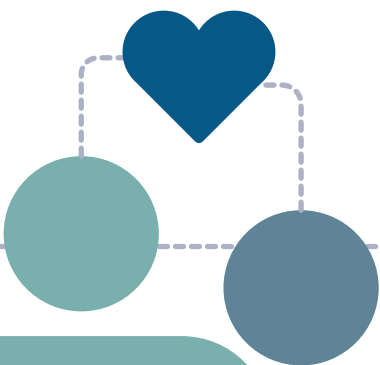
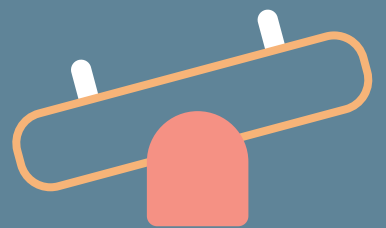
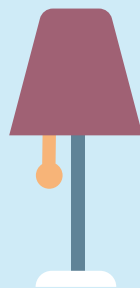
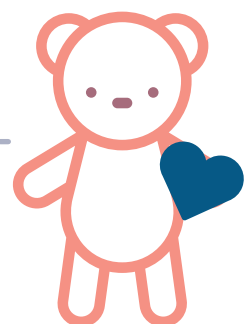
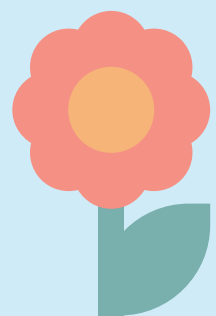

Vanhemmuutta ilman väkivaltaa

Myönteistä vanhemmuutta ruumiillisen
kurituksen lopettamiseksi

NON-VIOLENT
childhoods

Julkaisija	Itämeren valtioiden neuvoston sihteeristö, CBSS (Council of the Baltic Sea States Secretariat) Slussplan 9, PO Box 2010, 103 11 Stockholm, Sweden
Tekijä	Olivia Lind Haldorsson
Toimittajat	Turid Heiberg ja Maria Corbett
Ohjelmakumppanit	Itämeren valtioiden neuvosto; Viron sosiaaliministeriö (Ministry of Social Affairs, Estonia); Suomen sosiaali- ja terveysministeriö; Latvian sosiaaliministeriö (Ministry of Welfare, Latvia); Puolan lapsiasiavaltuutettu (Ombudsman for Children's Rights, Poland); Ruotsin sosiaali- ja terveysministeriö (Ministry of Health and Social Affairs, Sweden); sekä the Global Initiative to End All Corporal Punishment of Children -aloite.
Asiantuntijat	Staffan Janson ja Daja Wenke; sekä Helen, Katariina, Linda, Linda, Matilda ja Rain Erik Viron lastensuojeluliiton nuorisoneuvostosta (Youth Council of Estonian Union for Child Welfare)
Avustajat	Viro: Kristel Amjarv, Andres Aru, Monica Jaanimets, Joanna Karu, Pille Kuldkepp, Ly Kasvandik, Eve Liblik, Enelis Linnas, Triin Lumi, Kaileen Magi, Sirje Rass, Tiina Valvas sekä Piret Visnapuu-Bernadt. Suomi: Jukka Makela. Global Initiative to End All Corporal Punishment of Children: Eloise Di Gianni. Islanti: Edda Vikar Gudmundsdottir. Latvia: Kristina Freiberga sekä Zanda Rūsiņa. Liettua: Audrone Bedorf. Malta: Sharon Attard. Norja: Elise Skarsaune. Puola: Ewa Jarosz sekä Renata Szredzinska. Ruotsi: Ulf Axberg, Eva Bellander, Doris Nilsson, Susanna Nordh sekä Bengt Soderstrom. CBSS:n sihteeristö: Shawna von Blixen sekä Marlene Riedel.
Muotoilu	Myah Design www.myahdesigns.com
Luova tiimi	Shawna von Blixen and Marlene Riedel

ISBN: 978-91-985503-1-3

Tämä materiaali on lisensoitu Itämeren valtioiden neuvoston toimesta Creative Commons Nimeä-EiKaupallinen-EiMuutoksia 4.0 Kansainvälinen -lisenssillä. Lisätietoja lisenssistä löydät täältä: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.fi>

Haluatko kääntää tämän julkaisun?

Ota yhteyttä Itämeren valtioiden neuvostoon saadaksesi lisätietoa formaatista, akkreditoinnista sekä tekijänoikeuksista.

sisältö

väkivallasta vapaan lapsuuden ohjelma 1

01

johdanto ja keskeisimmät viestit 4

02

vanhemmuus muuttuvassa maailmassa 6

03

myönteinen vanhemmuus 10

- 3.1 lähestymistapoja myönteiseen vanhemmuuteen 10
- 3.2 ohjelmia myönteisestä vanhemmuudesta 11

04

myönteisen vanhemmuuden aloitteiden periaatteita 14

- 4.1 lasten oikeudet 14
- 4.2 tutkimuskeskeisyys 15
- 4.3 näyttökeskeisyys 16
- 4.4 osallistavuus 17
- 4.5 yhteistyö 18

05

käytännön toimet myönteisen vanhemmuuden puolesta 22

- 5.1 tarkoitus, tavoitteet ja periaatteet 22
- 5.2 ohjelman valinta 23
- 5.3 näyttö ja arviointi 23
- 5.4 resurssit ja kustannustehokkuus 23
- 5.5 täytäntöönpanosuunnitelma 24
- 5.6 viitekehykset myönteisen vanhemmuuden aloitteelle 25

väkivallasta vapaan lapsuuden ohjelma

Kuinka voimme vaikuttaa: Teoriasta käytäntöön

Lasten ruumiillisen kurituksen kaikissa tilanteissa kieltävä lainsäädäntö on erityisen tärkeässä asemassa väkivallattoman lapsuuden turvaamiseksi. Laki pitää huolen siitä, että ruumiillinen kuritus nähdään selkeästi lapsen kohdistuvana väkivaltana, joka ei ole hyväksyttävää niin yhteiskunnan kuin lainkaan edessä. Kun kieltö on astunut voimaan, yhteiskunnalle ja valtiolle annetaan velvollisuus panostaa lain tehokkaaseen täytäntöönpanoon. Valtiot ympäri maailman kamppailevatkin paraikaa tämän haasteen kanssa, ja näin ollen lasten ruumiillisen kurituksen lopettaminen kuuluu vakaasti kansallisiin ja alueellisiin intresseihin.

Itämeren alue on lähestulkoon vapaa lasten ruumiillisesta kurituksesta: kymmenen yhdestätoista alueen valtiosta on kieltänyt ruumiillisen kurituksen kaikissa tilanteissa. Ensimmäisenä sen kielsi virallisesti Ruotsi vuonna 1979, ja myöhemmin perässä tulivat Suomi (1983), Norja (1987), Tanska (1997), Latvia (1998), Saksa (2000), Islanti (2003), Puola (2010), Viro (2015) ja Liettua (2017). Ainoastaan Venäjä ei ole vielä säätänyt vastaavaa kieltoa.

Itämeren alueen valtioiden kokemukset siis vaihtelevat. Siinä missä joillakin alueen valtioilla on melkein 40 vuoden kokemus asian tiimoilta, toisilla väkivallattoman lapsuuden turvaavan lainsäädännön suhteen ollaan ottamassa vasta ensiaskelia.

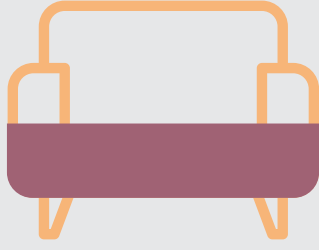
Väkivallasta vapaan lapsuuden ohjelma hyödyntää Itämeren alueen muutoksentekijöiden upeata omistautumista sekä johtajuutta. Näitä muutoksentekijöitä ovat mm. poliitikot, viranomaiset, palveluntarjoajat, ammatinharjoittajat, tutkijat, asianajajat, media sekä kansalaiset, ml. lapset, nuoret ja vanhemmat.

Asenteiden, käyttäytymismallien sekä yhteiskunnallisten normien muuttaminen kohti myönteisempää, väkivallatonta kasvatusta on mahdollista, kuten Itämeren alueen kehitys on osoittanut. Kansallisten kieltojen astuttua voimaan yhä useammat vanhemmat ovat pitäytyneet ruumiillisesta kurituksesta lastensa kasvatuksessa. Tästä huolimatta liian monet lapset kokevat yhä fyysistä sekä psyykkistä väkivaltaa tai alentavaa kohtelua.

Väkivallasta vapaan lapsuuden ohjelman tavoite on edistää Itämeren alueen lasten ruumiillisen kurituksen kiellon läpikotaista täytäntöönpanoa eri sidosryhmien kanssa tehdyn yhteistyön keinoin. Euroopan komission osarahoittaman ohjelman kulkua valvoo Itämeren valtioiden neuvoston sihteeristö. Hanketta tukevat myös omalta osaltaan Itämeren alueen maiden viisi kansallista tahoa: Viron sosiaaliministeriö, Suomen sosiaali- ja terveysministeriö, Latvian sosiaaliministeriö, Puolan lapsiasiavaltuutettu sekä Ruotsin sosiaali- ja terveysministeriö. Ohjelman kansainvälisenä kumppanina toimii The Global Initiative to End All Corporal Punishment of Children – maailmanlaajuinen aloite lasten ruumiillisen kurituksen lopettamiseksi.

Väkivallasta vapaan lapsuuden ohjelmassa on kehitetty ohjeistusselvityssarja sekä kampanja, jotka on suunnattu vanhemmille, lapsille, eri alojen ammattilaisille sekä päättäjille. Jokainen selvitys keskittyy yhteen seuraavista teemoista: vaiheittainen opas, kiellon noudattaminen kotiympäristössä, myönteinen vanhemmuus, tietoisuuden lisäämiskampanjat, palvelutarjonta sekä valvonta. Edellä mainittu kampanja puolestaan keskittyy levittämään tietoisuutta ruumiillisen kurituksen haitoista ja siitä, kuinka tärkeää on, että jokaisella lapsella on joku aikuinen, johon luottaa ja turvautua. Kampanjan ja selvitysten tarkoitus on herättää ajatuksia sekä antaa ohjeistusstandardeja ja käytännön työkaluja yhteiskunnan muokkaamiseksi ja väkivallasta vapaan lapsuuden realisoimiseksi. Vaikka selvitykset keskittyvät Itämeren alueen kokemuspohjaan, niiden korostamat keskeisimmät viestit sekä hyvien käytäntöjen esimerkit ovat olennaisia valtioille ympäri maailman.

Lisätietoa selvityksistä sekä kampanjasta löydät täältä www.childrenatrisk.eu/nonviolence

01

johdanto ja keskeisimmät viestit

Väkivallasta vapaa, myönteinen vanhemmuus on keskeinen perusta sille, että lasten ruumiillisen kurituksen vastaisen lainsäädännön täytäntöönpano onnistuisi.

Tänä päivänä on jo tehty useita myönteisen vanhemmuuden aloitteita, jotka pyrkivät auttamaan vanhempia kasvatuksen haasteissa. Aloitteet tukevat vanhempia kehittämällä toimintatapoja ja kykyjä, joilla ruumiillisesta kurituksesta kyettäisiin korvaamaan väkivallattomilla menetelmillä – samalla ne pyrkivät vahvistamaan lapsen ja aikuisen välistä suhdetta entisestään. Myönteisen vanhemmuuden hyvät puolet näkyvät eritoten siinä, että lapsiin kohdistuva väkivalta jää taka-alalle ja suhde lapsen sekä aikuisen välillä kohentuu.

Tämä ohjeistusselvitys lähtee liikkeelle siitä, kuinka vanhemmuus on kehittynyt meidän alati muuttuvassa maailmassamme. Siitä käy ilmi, mitä myönteinen vanhemmuus on ja millaisia erinäisiä aloitteita aiheen tiimoilta on kehitetty. Samalla käydään läpi aloitteiden peruseriaatteita. Lopuksi selvitys tarjoaa valtioille suosituksia myönteisen vanhemmuuden aloitteiden valitsemisen suhteen – suositukset perustuvat erityisesti Itämeren valtioiden kokemuspohjaan.

KESKEISIMMÄT VIESTIT

Ohjeistusselvityksen keskeisimmät viestit ovat:

- Lasten ruumiillisen kurituksen lopettamiselle on olemassa vahva laillinen, yhteiskunnallinen sekä tieteellinen perusta. Maailmalla nähtävä kehitys onkin merkinä siitä, että vanhempien asenteita ja käyttäytymistä on mahdollista muuttaa kohti parempaa.
- Myönteinen vanhemmuus on kattotermi eri lähestymistavoille, joilla lapsia voidaan kasvattaa ilman väkivaltaa. Niiden takana piilee ajatus, että vaikka rakenteet ja rajat ovat tärkeitä vanhemmuudessa, näitä voidaan noudattaa mainiosti ilman ruumiilliseen kuritukseen turvautumista.
- Eri myönteisen vanhemmuuden ohjelmia on

lukuksia: näitä ovat esimerkiksi universaalit ennaltaehkäisykampanjat, erinäiset tukipalvelut sekä yksilö- ja ryhmäkoulutusohjelmat. Näiden ohjelmien tarkoitus on muuttaa vanhempien ajatusmalleja, suhtautumista ja käyttäytymistä ruumiillisen kurituksen lopettamiseksi. Ohjelmissa käytetään eri menetelmiä, niillä on eri kohderyhmät ja niitä hyödynnetään eri konteksteissa.

- Myönteiseen vanhemmuuteen on eri lähestymistapoja: ne voivat olla esimerkiksi behavioristisia tai oikeuksiin perustuvia. Nämä lähestymistavat ovat toimineet inspiraationa erilaisille myönteisen vanhemmuuden ohjelmille, kuten universaaleille ennaltaehkäisykampanjoille, selektiivisille tukipalveluille ja indikoiduille yksilö- ja ryhmäkoulutusohjelmille.
- Myönteisen vanhemmuuden edistämiseksi on viisi tehokasta ja lapsikeskeistä peruseriaatetta:
 - Lasten oikeudet
 - Tutkimuskeskeisyys
 - Näyttökeskeisyys
 - Osallisuus
 - Yhteistyö
- Sopivan ohjelman valinnan helpottamiseksi on myös kehitetty viitekehykset, jotka pohjautuvat seuraaviin tekijöihin:
 - Tarkoitus ja tavoitteet
 - Periaatteet
 - Lähestymistapa
 - Ohjelma
 - Menetelmä
 - Näyttö
 - Resurssit
 - Täytäntöönpano
 - Arviointi

02

vanhemmuus muuttuvassa maailmassa

Historian saatossa on usein pidetty lapsen ruumiillista kurittamista normaalina, vanhemmuuteen kuuluvana asiana. Tänä päivänä se on kuitenkin monissa maissa tuomittava teko, jonka lopettamiselle on olemassa vahva laillinen, yhteiskunnallinen sekä tieteellinen perusta. Maailmalla nähtävä kehitys onkin merkinä siitä, että vanhempien asenteita ja käyttäytymistä on mahdollista muuttaa kohti parempaa.

Käsitykset lapsista ja heidän asemastaan ovat olleet läpi historian keskeisiä asioita lasten ja vanhempien välisissä suhteissa ja kasvatuksessa. Ennen vanhaan lapset saatettiin nähdä vanhempiensa omaisuutena, joilla ei ollut omia oikeuksia. Tästä puolestaan johtui näkemys väkivallan hyväksyttävyydestä kasvatuksessa.

Tänä päivänä lasten ruumiillisen kurituksen lopettamiselle on kuitenkin vahva laillinen, yhteiskunnallinen ja tieteellinen perusta, joka tyrmää tiukasti kaiken lapseen kohdistuvan väkivallan. Maailmalla ruumiillinen kuritus saa yhä vähemmän laillista jalansijaa, sillä lasten ja vanhempien myönteiset suhteet ovat kehityksen keskiössä. Tähän ollaan päästy eri kanavien kautta, esimerkiksi tutkimusten, yhteiskunnallisen muutoksen sekä oikeudellisten uudistusten avulla.

Lasten oikeuksien korostaminen on tarjonnut vahvan haastajan sille näkemykselle, että lapsi olisi silkkää vanhempiensa ”omaisuutta”. Toki vanhemmilla ja huoltajilla on yhä se tärkein rooli lasten kasvatuksen ja kehityksen kannalta, mutta nyt tässä korostuu velvollisuus toimia lapsen parhaan edun mukaisesti ja lapsen oikeuksien (ml. väkivallasta vapaan lapsuuden) edistämiseksi.

Tutkimusten avulla on saatu uutta tietoa lapsen kehityksestä ja ruumiillisen kurituksen

haittavaikutuksista sekä kehitykselle että terveydelle. Näin ollen tehokas vanhemmuus keskittyykin nykyään kurin sijaan lapsen valmiuksien kehittämiseen ja kannustamiseen.¹ Yhteiskunnallinen kehitys esimerkiksi sosiaaliturvan, sukupuolitasa-arvon, varhaishoidon sekä kansanterveyden osalta on tuonut uudet raamit, joiden sisällä lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa voidaan ehkäistä ja havaita vaikkapa neuvolakäyntien, lasten säännöllisten terveystarkastusten sekä lastensuojelupalvelujen tarjoaman perhetuen kautta.

Lapset oikeudenhaltijoina: Merkittävää kehitystä on tapahtunut myös siinä, että lapsia kohdellaan yhä enemmän ihmisinä, joilla on oikeus omanarvontunteeseen, osallisuuteen ja suojaan kaikilta väkivallan muodoilta sekä kansainvälisten, alueellisten että kansallisten lainsäädäntöjen mukaisesti (hyvänä esimerkkinä YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen (LOS) melkeinpä maailmanlaajuinen hyväksyminen). LOS kieltää hyvin selkeästi kaiken lapseen kohdistuvan väkivallan.² YK:n lapsen oikeuksien komitea on vahvistanut, että kaikki ruumiillinen kuritus – olkoonkin se kuinka vähäistä – loukkaa lapsen oikeuksia.³ Tähän lukeutuu luonnollisesti lapsen kotona kohtaama kuritus.

Lukuisat muut valtioiden väliset järjestöt sekä ihmisoikeustahot ovat yksimielisiä siitä, että ruumiillisen kurituksen lopettamiseksi on olemassa oikeudellinen velvoite. Esimerkiksi Euroopan sosiaalisten

¹ Joan E. Durrant and Ashley Stewart-Tufescu, 'What is "Discipline" in the Age of Children's Rights?' (2017) 25(2) Intl J Child Rts 360.

² CRC Article 19; Article 38 which prohibits torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment; and Article 28(2) which places an obligation on State Parties to 'ensure that school discipline is administered in a manner consistent with the child's human dignity and in conformity with the present Convention

³ Committee on the Rights of the Child, 'General Comment No 8 (2006) The Right of the Child to Protection from Corporal Punishment and Other Cruel or Degrading Forms of Punishment'.

oikeuksien komitea on tullut siihen tulokseen, että mikäli Uudistetun Euroopan sosiaalisen peruskirjan sopijaosapuolet eivät estä ruumiillista kuritusta, he syyllistyvät sopimuksen rikkomiseen. Tämän lisäksi Euroopan neuvoston parlamentaarinen yleiskokous, joka kokoaa yhteen edustajia jokaisen 47 jäsenmaan parlamenteista, antoi suosituksen tehdä Euroopasta ruumiillisesta kurituksesta vapaa alue.

Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on antanut ruumiilliseen kuritukseen liittyen merkittäviä ratkaisuja. Tuomioistuin on vahvistanut lasten kotona tai koulussa kokeman ruumiillisen kurituksen rikkovan Euroopan ihmisoikeussopimuksen 3 artiklaa, joka kieltää rankaisemisen halventavalla tavalla.⁴ Tietyissä tapauksissa tuomioistuin on katsonut lapsen huostaanoton olevan aiheellista, mikäli tämä on ollut vaarassa joutua järjestelmällisen ja säännöllisen raipparangaistuksen alaiseksi.⁵ Tuomioistuin on myös korostanut, että oikeuksia yksityisyyteen ja perhe-elämään saatikka uskonnonvapautta ei voida pitää merkityksellisinä seikkoina, jotka estäisivät ruumiillisen kurituksen kieltämisen.⁶

Myös Amerikan valtioiden ihmisoikeustoimikunta ajaa ruumiillisen kurituksen laillista kieltämistä.⁷ Lisäksi ruumiillista kuritusta kielletään eri lainsäädännöissä yhä enenevässä määrin. Tähän päivään mennessä 54 valtiota on kieltänyt lasten ruumiillisen kurituksen täysin, mukaan lukien kotioiloissa tapahtuvan kurituksen. Tämän ohella ainakin 56 valtiota ovat ilmaisseet sitoumuksensa täydelle kiellolle.⁸

Miksi vanhemmat käyttävät ruumiillista kuritusta: Kaikesta huolimatta monet vanhemmat turvautuvat yhä ruumiilliseen kuritukseen ”opettaakseen” lapsiaan. Näiden aikuisten mielestä väkivalta voi olla normaalia ja hyväksyttävää kasvatuksessa ja lasten aisoissa pitämisessä. Jotkut aikuiset voivat lisäksi kokea olevansa velvollisia ylläpitämään pitkäaikaisia asenteita, uskomuksia sekä kulttuurillisia tapoja, jotka hyväksyvät väkivallankäytön kasvatuksessa.

Vanhempana olo on toisinaan todella haastavaa. Joskus ruumiillinen kuritus voi johtua stressistä, jännitteistä, vihasta tai siitä, ettei yksinkertaisesti tiedetä, kuinka hoitaa asioita ilman väkivaltaa. Väkivalta voi olla myös merkki alhaisista viestintätaidoista tai kyvyttömyydestä hallita ja ilmaista tunteita. Lisäksi vanhemmat eivät välttämättä ole tietoisia tekojensa seurauksista ja siitä, että väkivallalla on haitallinen vaikutus lapsen terveydelle ja kehitykselle.

Vaikka lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa vastaan on tapahtunut paljon positiivista kehitystä, jotkut lapset kokevat yhä kuritusta kotonaan. Tämä on merkinä siitä, että vanhemmille on löydettävä vaihtoehtoisia

keinoja ja lähestymistapoja kasvatukseen. Maailmalla nähty edistys kuitenkin osoittaa, että yksilön ajattelua voidaan muuttaa kohti parempaa. Mutta jotta näissä muutoksissa onnistuttaisiin, vaaditaan varma perusta ja tehokkaita keinoja vanhanaikaisten asenteiden ja uskomusten romuttamiseksi, jolloin niiden tilalle voidaan myös esittää uusia ideoita ja käytäntöjä.

Ennen vanhaan yhteisöt näkivät lapset omaisuutena tai ”aikuisokkelaina”. Nykyään lapsen asema perheessä ja yhteiskunnassa on kuitenkin kohentunut huomattavasti. Tämän seurauksena vanhemmuus on ottanut aimo harppauksen kohti parempaa, kurin käsitettä on tarkasteltu uudessa valossa sekä vanhemmille on annettu keinoja kasvattaa lapsiaan ilman väkivaltaa.

Ruotsi on oiva esimerkki siitä muutoksesta, johon kykenemme tietoisuuden levittämisen ja yhteiskunnallisen tuen avulla. Maassa on nähty huomattavia muutoksia lasten aseman ja kohtelun suhteen siitä lähtien, kun ruumiilliseen kuritukseen liittyvä laki astui voimaan 40 vuotta sitten. Lapsia pidetään oikeudenhaltijoina sekä yhteiskunnan jäseninä, joilla on täysi oikeus olla vapaita kaikesta mahdollisesta väkivallasta, mukaan lukien ruumiillisesta kurituksesta. Ruumiillisen kurituksen käyttö kasvatuksessa onkin vähentynyt silminnähden Ruotsissa.⁹

4 European Court of Human Rights, Tyrer v. UK, 1978, Campbell and Cosans v. UK, 1982; Y v. UK, 1992; Costello Roberts v. UK, 1993; A v. UK, 1998.

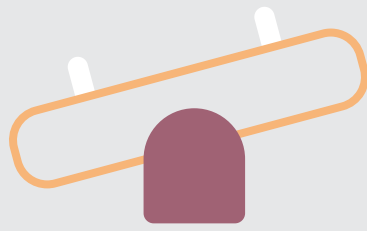
5 Tlapak and Others v. Germany (nos. 11308/16 and 11344/16) and Wetjen and Others v. Germany (nos. 68125/14 and 72204/14) https://www.echr.coe.int/Documents/FS_Minors_ENG.pdf

6 ECtHR, Philip Williamson and Others v. UK, 2000; application no. 55211/0.

7 See for example <http://cidh.org/Ninez/CastigoCorporal2009/CastigoCorporal1eng.htm> and http://www.oas.org/en/iachr/media_center/PReleases/2014/074.asp

8 See the website of the Global Initiative for updates <http://www.endcorporalpunishment.org/>

9 Jernbro, C. & Jansson, S.: Violence against children in Sweden 2016. The Children's Welfare Foundation, Sweden, August 2017

03

myönteinen vanhemmuus

Myönteinen vanhemmuus on kattotermi eri lähestymistavoille, joilla lapsia voidaan kasvattaa ilman väkivaltaa. Niiden takana piilee ajatus, että vaikka rakenteet ja rajat ovat tärkeitä vanhemmuudessa, näitä voidaan noudattaa mainiosti ilman ruumiilliseen kuritukseen turvautumista. Myönteiseen vanhemmuuteen on eri lähestymistapoja, esimerkiksi behavioristiset tai oikeuksiin perustuvat keinot. Nämä lähestymistavat ovat toimineet inspiraationa erilaisille myönteisen vanhemmuuden ohjelmille.

Myönteinen vanhemmuus on laaja käsite, joka kattaa eri kasvatuksellisia lähestymistapoja. Näille lähestymistavoille on yhteistä se, että ne edistävät väkivallasta vapaata vanhemmuutta ja ruumiillisen kurituksen lopetusta.

Useasti luullaan, että myönteinen vanhemmuus ei kykene asettamaan rajoja ja rakenteita lapsen kasvatukseen. Tämä ei kuitenkaan pidä paikkaansa: tämä lähestymistapa pitää rakenteita ehdottoman tärkeinä vanhemmuudelle, mutta tästä ei kuitenkaan seuraa, että ruumiillinen kuritus olisi tehokkain ja suotavin keino lapsen opettamiseksi ja kasvattamiseksi.

Lapsen ja vanhemman välinen, rakentava kommunikointi on tärkeä kulmakivi myönteiselle vanhemmuudelle. Lasten kasvaessa heidän tarpeensa, kykynsä, mielenkiinnon kohteensa sekä haasteensa kokevat muutoksia. Juuri näitä kehityksellisiä sekä ikään liittyviä piirteitä ja tarpeita pyritään ottamaan huomioon myönteisessä vanhemmuudessa. Kommunikoinnin ei tule milloinkaan olla uhkaavaa tai nöyryyttävää lapselle.

3.1 LÄHESTYMISTAPOJA MYÖNTEISEEN VANHEMMUUTEEN

Lähestymistavat myönteiseen vanhemmuuteen luokitellaan joskus kahteen pääluokkaan: behavioristisiin ja oikeuksiin perustuviin.¹⁰

3.1.1 BEHAVIORISMI

Behavioristinen vanhemmuus perustuu behavioristiteorioihin, jotka katsovat lapsen käyttäytymisen muokkautuvan vahvistuksen ja seurausten myötä. Tämä lähestymistapa suosii väkivallattomia keinoja, parantaa vanhempien ja lapsen välisiä suhteita, vahvistaa lapsen myönteistä käyttäytymistä ja opettaa tottelevaisuutta sääntöjen avulla.

3.1.2 OIKEUKSIIN PERUSTUVA

Oikeuksiin perustuva vanhemmuus pohjautuu aikuisen ja lapsen välisen suhteen ihmisoikeudelliseen lähtökohtaan. Tämä lähestymistapa edistää väkivallattomia keinoja ja sitä, että lasta kunnioitetaan kasvavana ja oppivana yksilönä. Näissä puitteissa vanhemmuus nähdään lapsen tiedon ja ymmärryksen tuki- sekä opastusprosessina.¹¹ Lähtökohtana on pitäytyä kaikista keinoista, jotka nöyryyttävät, pelottavat tai satuttavat lasta. Vanhemman rooli on olla lämminhenkinen, tuoda kasvatukseen rakenteet, opastaa lasta, auttaa tätä onnistumaan ja tukea kasvuprosessia.¹² Rooliin kuuluu myös lapsen itseilmaisun mahdollistaminen tämän jokaisessa kehitysvaiheessa.

Sekä behavioristisista että oikeuksiin perustuvista lähestymistavoista on olemassa puoltavaa tutkimusnäyttöä. Suurin ero näiden kahden välillä on

¹⁰ See for example George Holden, Andrew Grogan-Kaylor, Joan Durrant & Elizabeth Gershoff (2017) 'Researchers Deserve a Better Critique: Response to Larzelere, Gunnoe, Roberts, and Ferguson', 53(5) Marriage & Family Review, 465-490.

¹¹ Joan Durrant and Ashley Stewart-Tufescu, 'What is "Discipline" in the Age of Children's Rights?' (2017) 25(2) Intl J Child Rts 359-379.

¹² Ibid.

se, että behavioristiset ohjelmat korostavat lapsen käyttäytymisen muokkaamista, kun taas oikeuksiin perustuvat ohjelmat pitävät tärkeimpänä lapsen “mentorointia” ja opastusta tämän kehityksen aikana.

Lähestymistavan valinnalla on merkitystä siihen, minkälaisia vanhemmuuden keinoja mahdollisessa ohjelmassa opetetaan. Behaviorismi saattaa keskittyä opettamaan vanhemmille rajojen asettamista, vahvistusten ja väkivallattomien seurausten käyttöä sekä kiintymyksen tärkeyden korostamista. Oikeuksiin perustuva ohjelma sen sijaan voi korostaa lapsen tottelemattomuuden ja eri konfliktien taustalla hämmästyttäviä, kehityksellisiä tekijöitä. Keskiössä on yleensä myös, kuinka vanhemmat voisivat käyttää lämmihenkisyyttä, rakenteita, ongelmanratkaisua sekä hyvää viestintää haasteiden selvittämiseksi ja lapsen kehityksellisiin tarpeisiin vastaamiseksi.¹³ Vanhempien viestinnällisten taitojen ehostaminen on yleensä merkityksellinen tekijä kummassakin ohjelmatyypissä.

3.2 OHJELMIA MYÖNTEISESTÄ VANHEMMUUDESTA

Eri myönteisen vanhemmuuden ohjelmia on lukuisia: näitä ovat esimerkiksi universaalit ennaltaehkäisykampanjat, erinäiset tukipalvelut sekä yksilö- ja ryhmäkoulutusohjelmat. Näiden ohjelmien tarkoitus on muuttaa vanhempien ajatusmalleja, suhtautumista ja käyttäytymistä ruumiillisen kurituksen lopettamiseksi. Ohjelmissa käytetään eri menetelmiä, niillä on eri kohderyhmät ja niitä hyödynnetään eri konteksteissa.

Myönteisen vanhemmuuden edistämiseksi tehdyissä aloitteissa hyödynnetään laajalti eri aktiviteetteja, kuten ennaltaehkäisykampanjoita, palveluita sekä yksilö- ja ryhmäkoulutusohjelmia. Näiden perimmäisenä tarkoituksena on muuttaa vanhempien normeja, asenteita ja/tai käyttäytymistä sekä opettaa huoltajia myönteiseen vanhemmuuteen rangaistuskeskeisyyden sijaan. Ohjelmat tarjoavat monia eri menetelmiä ja työkaluja, ml. julkisia tiedotuskampanjoita, kasvokkaista tai internetin välityksellä tapahtuvaa koulutusta, terapeutisia interventioita, verkostoitumista, hoitaja-vanhempi -interventioita sekä kotikäyntejä. Myönteisen vanhemmuuden ohjelmilla saattaa olla eri kohderyhmiä ja menetelmiä, ja ne voidaan luokitella joko universaaleihin, selektiivisiin tai indikoituihin.¹⁴

3.2.1 UNIVERSAALIT ENNALTAEHKÄISYOHJELMAT

Universaaleilla ohjelmilla on laaja kohderyhmä, joka pitää sisällään kaikki vanhemmat taustoista tai väkivaltaisuudesta huolimatta. Nämä ohjelmat tyypillisesti pyrkivät muuttamaan asenteita siten, että ruumiillisen kurituksen hyväksyminen ja käyttö

vähenevät kohderyhmän keskuudessa. Ohjelmien yleisyydestä ja ennakoivuudesta johtuen ne välttävät tiettyjen yksilöiden tai ryhmien leimaamisen riskin.

ESIMERKKEJÄ

Universaaleja ohjelmia ovat esimerkiksi julkiset koulutus- ja mediakampanjat, jotka tarjoavat kustannustehokkaan tavan tavoittaa kokonaisia yhteisöjä ja kansakuntia. Koska nämä kampanjat ulottuvat laajalle ja ovat kuormitukseltaan alhaisia, ne ovat myös edullisimpia ohjelmia asukasta kohden.¹⁵

Norjassa tarjotaan vanhemmille yleistä tukea verkkoalustan avulla.¹⁶ Nämä ammattilaisten ja vanhempien yhteistyön tuloksena syntyneet verkkosivut tarjoavat konsensuspohjaista tietoa, opastusta, pohdintatehtäviä sekä lyhykäistä videomateriaalia vanhemmuuden tavallisimpiin haasteisiin. Alusta perustuu ICDP – Kannustava vuorovaikutus -ohjelmaan, ja se pyrkii tarjoamaan luotettavan vaihtoehdon epävirallisille keskustelupalstoille.

Universaalit ennaltaehkäisyaloitteet kuten kotikäynnin tuoreiden vanhempien luona, hoitajien tapaamiset sekä säännölliset terveystarkastukset voivat olla hyviä keinoja lasten ruumiillisen kurituksen vähentämiseksi, sillä vanhemmat ovat yleensä halukkaita kuuntelemaan terveysalan ammattilaisten neuvoja. Jotkin valtiot tarjoavat näitä ohjelmia lähinnä “riskialttiille” vanhemmille, mutta joka tapauksessa universaalit lähestymistavat tarjoavat tehokkaan tavan tavoittaa suuren määrän ihmisiä – ketään leimaamatta.

Jotkin myönteisen vanhemmuuden ohjelmat tarjoavat sekä universaaleja että selektiivisiä lähestymistapoja. Esimerkiksi Triple P - behaviorismiohjelma sisältää viisi eri interventiotasoa, jotka kasvavat kuormittavuuden myötä. Ensimmäisellä tasolla keskitytään tiedottamiseen, esimerkiksi perinteistä ja elektronista mediaa hyödyntäviin, koordinoituihin tiedotuskampanjoihin, jotka pyrkivät lisäämään tietoisuutta vanhemmuudesta ja normalisoimaan myönteisen vanhemmuuden ohjelmiin osallistumisen.¹⁷ Muut myönteisen vanhemmuuden ohjelmat tarjoavat myös verkkomateriaalia, joka pyrkii tavoittamaan kokonaisia kansakuntia – keskipisteenään sekä asenteiden muutos että myönteisen vanhemmuuden keinojen opettaminen.¹⁸

3.2.2 SELEKTIIVISET OHJELMAT

Selektiiviset ohjelmat on suunnattu tietyille ryhmille vanhempia; erityisesti niille, jotka ovat vaarassa sortua ruumiillisen kurituksen käyttämiseen. Nämä ohjelmat

13 George Holden, Andrew Grogan-Kaylor, Joan Durrant & Elizabeth Gershoff (2017) 'Researchers Deserve a Better Critique: Response to Larzelere, Gunnoe, Roberts, and Ferguson', 53(5) Marriage & Family Review, 465-490.

14 This categorization is based on the three levels of interventions identified by the Institute for Medicine (Mrzake & Haggerty, 1994) referred to in Elizabeth Gershoff, Shawna Lee and Joan Durrant 'Promising intervention strategies to reduce parents' use of physical punishment' (2017) 71 Child Abuse & Neglect.

15 Elizabeth Gershoff, Shawna Lee and Joan Durrant 'Promising intervention strategies to reduce parents' use of physical punishment' (2017) 71 Child Abuse & Neglect.

16 <https://www.bufdir.no/foreldrehverdag/>

17 Workshop on the prevention of child maltreatment: strengthening intersectoral working, Riga, Latvia 1–2 June 2017. World Health Organisation Regional Office in Europe and Nordic Council of Ministers p.18. Compilation of Evidence Based Family Skills Training Programmes, (UNODC) p.5.

18 UNODC, Compilation of Evidence Based Family Skills Training Programmes, p.19 (Strengthening Families Programme) and p.63 (Parenting Wisely)

keskittyvät yleensä opastamaan vanhempia ruumiillisen kurituksen haitoista ja opettamaan heille vaihtoehtoisia, väkivallasta vapaita kasvatustekniikoita.

Selektiivisiä, näyttöön perustuvia myönteisen vanhemmuuden ohjelmia on nykyään monia. Koska näiden ohjelmien kuormitus on vaativampi ja kohderyhmät rajatumpia kuin yleisissä, ne aiheuttavat myös enemmän kustannuksia. Toisaalta ne voivat kuitenkin tarjota keskitetympää apua ja ohjausta vanhemmille. Ryhmäohjelmat ovat luonnollisesti yksilökohtaisia ohjelmia kustannustehokkaampia, ja ne tarjoavat myös vanhemmille mahdollisuuksia luoda suhteita muihin, samassa tilanteessa oleviin osallistujiin ja saada heiltä tukea.

ESIMERKKEJÄ

Selektiivisiä myönteisen vanhemmuuden ohjelmia ovat esimerkiksi Parenting for Lifelong Health (PLH – Elinikäiseen terveyteen tähtäävä kasvatustekniikka), oikeuksiin perustuva Positive Discipline in Everyday Parenting (PDEP – Myönteinen kurinpito jokapäiväisessä kasvatuksessa), ICDP – Kannustava vuorovaikutus sekä The Circle of Security (COS – Turvallisuuden kehä).

PLH sisältää kolme eri ohjelmaa, jotka on suunnattu eri ikäryhmille. Arvioiden mukaan PLH onkin osoittanut kykenevänsä positiivisiin tuloksiin vanhempien käyttäytymisen ja lasten hyvinvoinnin osilta.¹⁹ ICDP on demokratiaan ja vuorovaikutukseen perustuva ryhmäohjelma, joka pyrkii edistämään positiivista kehitystä, ehkäisemään mielenterveysongelmia sekä tukemaan vanhemmuuden taitoja. COS on myös ryhmäohjelma, jonka perusta piilee lasten kehitys- sekä kiintymyssuhdeteorioissa. Siinä tuetaan kiintymyssuhteita, itsesäätelyä sekä sosiaalisia taitoja, ja arviot ovatkin osoittaneet sen vähentäneen Ruotsissa vanhempien stressitasoa sekä parantaneen lasten ja vanhempien välisiä suhteita.²⁰

3.2.3 INDIKOIDUT OHJELMAT

Indikoitujen ohjelmien kohderyhminä ovat vanhemmat, joiden kohdalla väkivallan uhka on todella olemassa tai joilla on väkivaltataustaa. Indikoidut ohjelmat keskittyvät yleensä kasvatustaitojen rakentamiseen, jotta myönteinen suhde lapsen ja vanhemman välillä olisi mahdollinen ja ankara kuritus kasvatuksessa saataisiin vähentämään.

Indikoidut ohjelmat ovat ryhmäpainotteisia, mutta niitä saatetaan joskus tarjota yksittäisille vanhemmille. Selektiivisten ohjelmien tapaan ne ovat kuitenkin universaaleja ohjelmia kalliimpia ja aikaa vievämpiä. Tästä huolimatta tämäntapaiset kohdistetut interventiot

voivat olla ainoa keino katkaista väkivaltakierteet, mikäli ne ovat toistuvia. Tutkimukset ovat osoittaneet, että tämänkaltaiset ohjelmat kykenevät auttamaan lapsiaan väkivalloin kohdelleita vanhempia vähentämään ruumiillista kuritusta.²¹

ESIMERKKEJÄ

Indikoituja ohjelmia ovat esimerkiksi Ihmeelliset vuodet, Nurturing Parenting Programme (NPP – Hoivaava vanhemmuus -ohjelma) sekä Parent-Child Interaction Therapy (PCIT – Vanhemman ja lapsen välisen vuorovaikutuksen terapia).

Ryhmäpainotteinen Ihmeelliset vuodet -ohjelma pyrkii ehkäisemään ja vähentämään aggressiivista käytöstä lasten välillä ja edistämään heidän sosiaalisen elämän, tunne-elämän sekä koulutuksellista kehitystään. Samalla vanhemmille opetetaan uusia taitoja, esimerkiksi kurinpitoa myönteisen vanhemmuuden raameissa, stressinhallintaa sekä leikkimistä lapsen johdolla.²² Tutkimusten mukaan Ihmeelliset vuodet -ohjelma voi vähentää ruumiillista kuritusta, mikä puolestaan on omiaan ehkäisemään lasten aggressiivista käytöstä. Ohjelmaa on hyödynnetty ympäri maailmaa (esim. Tanskassa, Virossa, Norjassa ja Ruotsissa), ja sen on osoitettu toimivan eri kulttuurillisissa ja sosiaalis-taloudellisissa ryhmissä.²³

NPP on perhekeskeinen ohjelma, jonka tavoitteena on parantaa hoivaavia kasvatustaitoja ja ehkäistä lasten kaltoinkohtelua sekä laiminlyöntiä. Se pyrkii muuttamaan vanhempien näkemyksiä ja asenteita ruumiillisen kurituksen suhteen. Tutkimukset ovatkin osoittaneet, että NPP on omalta osaltaan myötävaikuttanut ruumiillisen kurituksen hyväksymisen laskuun. Tämä on tärkeä lähtökohta, sillä asenne on yleensä avaintekijä ruumiillisen kurituksen käytön kannalta.²⁴

PCIT keskittyy parantamaan lapsen ja vanhemman välisen suhteen laatua sekä muuttamaan haitallisia käytöskäyviä lapsen ja aikuisen välisessä vuorovaikutuksessa. Ohjelma koostuu tiivistä, yksilökohtaisista tapaamisista vanhempien kanssa, joissa heille opetetaan kasvatustaitoja, joiden avulla lapsiin pystytään luomaan turvallinen ja hoivaava suhde ilman väkivaltaa. PCIT opettaa myös lapsen sosiaalisen kehityksen edistämistä ja epätoivottuun käyttäytymiseen puuttumista. Tutkimukset ovat osoittaneet tällaisen terapiamuodon auttavan ruumiillista kuritusta käyttäneiden vanhempien irtautumista väkivallasta.²⁵

¹⁹ http://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/child/plh/en/

²⁰ Neander, K. & Risholm Mothander, P. (2015): Trygghetscirkeln för ett reflekterande föräldraskap. COS-P i Sverige - kunskapsspridning och prövning av ett psykoedukativt föräldraprogram. An English version of the study has been published in Risholm Mothander, P., Furmark, C., & Neander, K. Adding "Circle of Security – Parenting" to treatment as usual in three Swedish infant mental health clinics. Effects on parents' internal representations and quality of parent-infant interaction. Scandinavian Journal of Psychology, December 2017.

²¹ Elizabeth Gershoff, Shawna Lee and Joan Durrant 'Promising intervention strategies to reduce parents' use of physical punishment' (2017) 71 Child Abuse & Neglect 3-5.

²² Compilation of Evidence Based Family Skills Training Programmes, p.13.

²³ Elizabeth Gershoff, Shawna Lee and Joan Durrant 'Promising intervention strategies to reduce parents' use of physical punishment' (2017) 71 Child Abuse & Neglect 3.

²⁴ Ibid.

²⁵ Ibid.

04

myönteisen vanhemmuuden aloitteiden periaatteita

Myönteisen vanhemmuuden edistämiseksi on viisi tehokasta ja lapsikeskeistä peruseriaatetta. Näiden huomioiminen edistää lasten oikeuksia sekä takaa, että lapsi pysyy kaiken keskipisteessä. Samalla varmistetaan, että ohjelmat pohjautuvat tutkimustietoon ja näyttöön ruumiillisen kurituksen vaikutuksista lapsiin ja aikuisiin. Kohderyhmänä on suuri joukko ihmisiä, ja eri aktiviteetteihin osallistuu paljon eri toimijoita.

Myönteisen vanhemmuuden edistämiseksi on viisi tehokasta ja lapsikeskeistä peruseriaatetta: lasten oikeudet, tutkimuskeskeisyys, näyttökeskeisyys, osallistavuus sekä yhteistyö.

4.1 LASTEN OIKEUDET

Lasten oikeuksien tulisi olla perustana jokaisen myönteisen vanhemmuuden aloitteen suunnittelussa, toteutuksessa sekä arvioinnissa.

Lasten kohtelu on tiiviisti kytköksissä siihen, millaisina heidät nähdään. Myönteisen vanhemmuuden ohjelmilla voikin olla tärkeä rooli, kun vanhempia opastetaan lasten oikeuksista. Samalla ohjelmat rohkaisevat näkemään lapset aitoina ihmisinä, joilla myös on ihmisoikeudet. Vanhempia voidaan auttaa omaksumaan kasvatukseen, jotka kunnioittavat ja ylläpitävät lasten oikeutta fyysiseen koskemattomuuteen, ihmisarvoon sekä osallisuuteen. Näin ohjelmat korostavat myös vanhempien myönteistä roolia lasten oikeuksien käytännön toteutuksessa, esimerkiksi kansallisen lainsäädännön osalta.

Tämä viittaa osaltaan siihen, että lain tulisi taata lapsille samanlaista suojaa väkivaltaa vastaan kuin

aikuisille. On myös tärkeää muistaa, että väkivallalta suojaaminen ei ole pelkästään lasten hengen pelastamista tai vammojen ehkäisyä. Siihen kuuluu yhtä lailla velvollisuus tukea lasten ruumiillista, henkistä, moraalista, hengellistä, psykologista sekä sosiaalista kehitystä. Kansainvälisen, alueellisen ja kansallisen lain puitteissa vanhemmat ja huoltajat ovat keskeisessä asemassa lapsiensa kasvatuksessa ja kehityksessä, mutta tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että he "omistavat" lapsensa ja saavat näin kohdella heitä miten huvittaa. Päinvastoin vanhempien täytyy pitää huolta siitä, että heidän lastensa oikeuksia kunnioitetaan ja toteutetaan.²⁶

Myönteisen vanhemmuuden aloitteiden tulisi näin ollen pohjautua vakaille peruseriaatteille, kuten väkivallattomuudelle, osallisuudelle sekä lapsen arvon, kykyjen kehityksen sekä yksilöllisyyden kunnioitukselle.²⁷ Erityistä huomiota on myös kiinnitettävä siihen, että eri ohjelmat kunnioittavat lasten oikeuksia varauksetta. Tähän lähestymistapaan kuuluu muun muassa se, että ohjelmien suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa otetaan aina ensisijaisesti huomioon lapsen etu.

²⁶ The UNCRC and the UN Committee on the Rights of the Child acknowledges that parents' have the primary responsibility for the children, but that this responsibility has to be carried out in line with the best interests of the child. See UNCRC Articles 5 and 18.

²⁷ Joan E. Durrant and Ashley Stewart-Tufescu, "What is "Discipline" in the Age of Children's Rights?" (2017) 25(2) Intl J Child Rts 360.

ESIMERKKEJÄ

Lasten oikeuksiin perustuvia ohjelmia ovat esimerkiksi Euroopan neuvoston “Raise Your Hand Against Smacking” -kampanja (Käsi pystyy lyömistä vastaan) sekä Positive Discipline in Everyday Parenting (PDEP - Myönteinen kurinpito jokapäiväisessä kasvatuksessa).

“Raise Your Hand Against Smacking” -kampanjan aikana on tuotettu materiaalia ja työkaluja useilla eri kielillä, joita valtiot voivat käyttää myönteisen vanhemmuuden tukemiseksi sekä ruumiillisen kurituksen kieltämiseksi lailla.²⁸ Kampanjalla on vahva perusta oikeuksissa, ja siinä todetaankin ruumiillisen kurituksen loukkaavan lapsen ihmisarvoa sekä fyysistä koskemattomuutta. Aloitteen myötä vastaavia kampanjoita on perustettu myös kansallisilla tasoilla läpi Euroopan.

Euroopan neuvosto on myös antanut suosituksen myönteisen vanhemmuuden tukemiseksi.²⁹ Suosituksen ohella julkaistiin väkivallasta vapaaseen vanhemmuuteen rohkaisevaa materiaalia.³⁰ Suosituksessa sanotaan, että kaiken vanhempien saaman tuen tulisi olla oikeuksiin perustuvaa, ja sen puitteissa sekä aikuiset että lapset tulisi nähdä oikeuksien ja velvoitteiden haltijoina – lähestymistapa, johon YK:n lapsen oikeuksien sopimuskin valmentaa.

PDEP on esimerkki ryhmäpainotteisesta myönteisen vanhemmuuden ohjelmasta, joka perustuu oikeuksiin. Siinä keskitytään 1) auttamaan vanhempia ymmärtämään kasvatukseen liittyvien konfliktien perimmäisiä syitä; 2) auttamaan vanhempia käsittämään lasten oikeudet suojeluun, ihmisarvoon ja osallisuuteen; 3) antamaan vanhemmille tietoa siitä, kuinka lasten henkisyys, sosiaalisuus sekä aivot kehittyvät varhaisvuosista murrosikään; 4) kannustamaan vanhempia ratkaisemaan ongelmatilanteita ilman väkivaltaa.³¹ Arvioitaessa ohjelman onnistumista 13 maassa tuli ilmi, että suurin osa vanhemmista uskoo PDEP:llä olleen myönteinen vaikutus heidän kasvatukseensa ja suhteisiinsa lapsiin – samalla he uskoivat ruumiillisen kurituksen käytön vähenevän.³²

Lasten oikeuksiin perustuvan lähtökohdan ottamisessa on erityisesti huomioitava, että sekä vanhempien että lasten tietoisuutta ja kykyjä parannetaan. Myönteisen vanhemmuuden ohjelmien tulisikin varustaa vanhemmat sellaisilla eväillä, joiden pohjalta he voivat opettaa lapsiaan kannustamalla heidän oppimistaan, kasvamistaan ja onnistumistaan. Nämä ohjelmat voivat olla osa suurempaa interventiota, joka kattaa sekä

vanhemmat että lapset – kuten esimerkiksi Combined Parent-Child Cognitive Behavioural Therapy (CPC-CBT – vanhemman ja lapsen yhteinen kognitiivis-behavioraalinen terapia), joka on suunnattu perheille, joissa lapsen kaltoinkohtelu voi olla mahdollista.³³

4.2 TUTKIMUSKESKEISYYS

Tutkimuskeskeisen lähestymistavan tulee keskittyä siihen, kuinka myönteisestä vanhemmuudesta viestitään vanhemmille. Jotta interventiot olisivat asianmukaisia, myönteisen vanhemmuuden ohjelmien tulisi pohjautua tutkimukseen siinä vaiheessa, kun niitä hahmotellaan ja suunnitellaan. Tällä tarkoitetaan esimerkiksi tutkimusta kasvatuksen vaikutuksesta lapseen sekä ruumiillisen kurituksen vaikutuksesta lapsen kehitykseen, lasten ja vanhempien hyvinvointiin sekä heidän välisiin suhteisiinsa.

Ruumiillisen kurituksen haittavaikutuksista lasten neurologiselle, kognitiiviselle, henkiselle sekä sosiaaliselle kehitykselle ja fyysiselle hyvinvoinnille on olemassa vahvaa näyttöä, jota tulee koko ajan lisätä. Samalla on huomattu, että nämä vaikutukset ovat samoja lapsen perheestä, sosiaalisesta tilanteesta tai maantieteellisestä kontekstista huolimatta.³⁴

Tämän lisäksi monissa tutkimuksissa on tultu siihen tulokseen, että ruumiillinen kuritus korreloi useiden haitallisten ilmiöiden kanssa, kuten lisääntyneen aggression, epäsosiaalisen käyttäytymisen, mielenterveysongelmien (kuten masennuksen ja ahdistuneisuuden), itsetunnon heikkenemisen, heikentyneiden kognitiivisten kykyjen sekä heikon opiskelumenestyksen kanssa. Tuoreempi aivokuvausnäyttö viittaa myös siihen, että ruumiillinen kuritus voi mahdollisesti myös muokata aivojen rakennetta ja toimintaa sekä tehdä lapsen alttiimmaksi päihteiden liikakäytölle.³⁵

Ruumiillisella kurituksella on huomattu olevan myös negatiivinen vaikutus vanhempiin. Se voi vahingoittaa lasten ja vanhempien välisiä suhteita ja hankaloittaa rakentavaa kasvatusta. Ruumiillinen kuritus voi lisäksi luoda ahdistuksen sekä syyllisyyden tunnetta ja johtaa yhä vakavampaan väkivallan käyttöön. Tutkimukset ovatkin osoittaneet, että mitä enemmän lapset altistuvat ruumiilliselle kuritukselle, sitä suurempi vakavamman väkivallan riski vanhempien osalta.³⁶

Akateemisten, lääketieteellisten, kansanterveydellisten ja ihmisoikeudellisten järjestöjen viesti onkin yksi ja sama: piiskaaminen on paitsi tehotonta, myös mahdollisesti haitallista.³⁷

28 <https://www.coe.int/en/web/children/corporal-punishment>

29 Recommendation Rec(2006)19 of the Committee of Ministers to member states on policy to support positive parenting https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805d6dda

30 See for example <https://www.coe.int/en/web/children/corporal-punishment>

31 https://resourcecentre.savethechildren.net/node/7509/pdf/pdep_2016_4th_edition.pdf

32 Elizabeth Gershoff, Shawna Lee and Joan Durrant ‘Promising intervention strategies to reduce parents’ use of physical punishment’ (2017) 71 Child Abuse & Neglect 7.

33 Johanna Thulin and Cecilia Kjellgren (2017) Treatment in Barnahus: Implementing Combined Treatment for Children and Parents in Physical Abuse Cases https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-319-58388-4_4

34 Elizabeth Gershoff and Andrew Grogan-Kaylor, ‘Spanking and child outcomes: Old controversies and new meta-analyses’ (2016) 30(4) J Fam Psychol 453-69.

35 Joan Durrant and Ron Ensom ‘Twenty-Five Years of Physical Punishment Research: What Have We Learned?’ (2017) 28(1) J Korean Acad Child Adolesc Psychiatry 20-24.

36 Ibid.

37 <https://theconversation.com/hard-evidence-spanking-could-lead-to-health-problems-antisocial-behavior-58566>

4.3 NÄYTTÖKESKEISYYS

Näyttökeskeinen lähestymistavan tulee olla perustana myönteisen vanhemmuuden aloitteen suunnittelussa, täytäntöönpanossa sekä arvioinnissa. Arvioinnin tulisi lisäksi olla sisällytettyä aloitteen suunnitteluun.

Näyttökeskeiset myönteisen vanhemmuuden ohjelmat perustuvat huomattavalle tutkimukselle, jotta päästäisiin tavoitteisiin ja ohjelman turvallisuudesta sekä hyödystä voitaisiin varmistua. Ohjelmien vaikutusten mittaamiseksi käytetään eri menetelmiä, kuten satunnaistettuja kontrolloituja kokeita.

Behavioristinen vaiko oikeuksiin perustuva lähestymistapa? Behavioristisen lähestymistavan tehokkuudesta ja tärkeydestä sekä lapsien että aikuisten hyvinvoinnille on olemassa vahvaa ja kattavaa näyttöä. Tutkimuksissa käy ilmi, että sillä on myönteinen vaikutus lasten kehitykselle sekä mielenterveydelle. Se voi esimerkiksi ehkäistä aggression ja mahdollisen päihdeiden liikakäytön riskiä.

Oikeuksiin perustuva lähestymistapa on verrattain tuore, ja siksi siitä tarvitaan kattavampaa tutkimusta. Kuitenkin lähivuosien tutkimusnäytöillä on havainnollistettu tällaisten ohjelmien myönteisiä vaikutuksia vanhempien käyttäytymiselle. Esimerkiksi eräässä 13 maassa tehdyssä tutkimuksessa valtaosa oikeuksiin perustuvaan ohjelmaan osallistuneista, eri taustoista olevista vanhemmista koki ohjelman auttaneen heitä ymmärtämään lastensa kehitystä, kommunikoimaan lasten kanssa paremmin, ymmärtämään paremmin lasten tunteita, pitämään omat vihanpurkaukset aisoissa sekä rakentamaan kestävämpiä suhteita lapsiin.

Näitä kahta lähestymistapaa vertaileva tutkimus tuntuu osoittavan, että oikeuksiin perustuva ohjelma voi mahdollisesti tuottaa paremman lopputuloksen, mitä tulee lasten ja aikuisten välisiin suhteisiin sekä kasvatuksellisen stressin vähentämiseen.³⁸

Minkälainen ohjelma? Tutkimusten mukaan tehokkain interventio olisi kansanterveydellinen lähestymistapa, jossa yhdistyvät sekä universaalit että kohdistetut interventiot.³⁹ Virossa erään indikoidun ohjelman täytäntöönpanon arviot ovat osoittaneet, että myönteisen vanhemmuuden ohjelmat ovat merkityksellisiä ainoastaan, jos ne on liitetty osaksi perheiden yleisiä sosiaalipalveluja.

Onko sovellettavissa? Vaikka kulttuurilliset, oikeudelliset sekä sosiaalis-taloudelliset kontekstit vaihtelevat maittain, monet myönteisen vanhemmuuden ohjelmat ovat osoittaneet sovellettavuutensa maasta toiseen. Soveltaminen

onnistuu parhaiten, jos interventio on vakiintunut ja se sisältää selkeät koulutus- ja varmennusjärjestelmät. Ihmeelliset vuodet -ohjelman vaikutusten arviointi Virossa osoitti, että pienillä muutoksilla saatiin aikaan mitattavissa olevia, huomattavia sekä kestäviä tuloksia.⁴⁰

Ohjelmien soveltamisessa voi esiintyä maakohtaisia haasteita kulttuurillisesta kontekstista riippuen. Tutkimukset ovat kuitenkin osoittaneet, että kulttuurillinen soveltaminen auttaa rohkaisemaan perheiden osallistumista. Mittavia sovellutuksia ei kuitenkaan ole tarpeen tehdä – ainakaan tällaisesta tarpeesta ei ole näyttöä; tutkijat kun ovat tulleet siihen lopputulokseen, että myönteisen vanhemmuuden lähestymistapojen peruseriaatteet (kuten leikin ja myönteisen huomion kautta rakennettavat suhteet lasten ja vanhempien välillä) ovat yleismaailmallisia.⁴¹

Näin ollen voikin olla suositeltavampaa soveltaa olemassa olevia, hyvää näyttöä tuottaneita ohjelmia kuin aloittaa tyhjästä. Ohjelmien materiaalit voi esimerkiksi kääntää paikalliskielelle, jolloin niitä voidaan myös muokata kohdekulttuurille olennaisemmiksi. Ohjelman sisältöön ja rakenteeseen ei kuitenkaan tule puuttua liian kovalla kädellä, sillä se voi vaikuttaa haitallisesti avainasemassa oleviin komponentteihin, joista on jo olemassa lupaavaa näyttöä.⁴²

Onko kustannustehokasta? Ohjelmaa valitessa on syytä tarkastella myös sen kustannustehokkuudesta kertovaa näyttöä. Useat myönteisen vanhemmuuden ohjelmat ovat kalliita, varsinkin jos niissä käytetään ammatillista sekä kaupallista koulutusapua. Mikäli itsenäistä tutkimusta ja arviointia sisällytetään vanhemmille suunnitellun intervention laadunarviointiin, päätöksestä vastuussa oleville tahoille on helpompi osoittaa, mitkä sijoitukset kannattavat.

Ruotsissa kustannustehokkuusanalyysi on osoittanut, että selektiiviset vanhempien tukiohjelmat ovat kannattavia sijoituksia, jotka maksavat itsensä takaisin alle vuoden sisään. Jokaisesta sijoitetusta kruunusta saadaan keskimäärin kaksinkertainen määrä takaisin 1-2 vuoden aikana. Lisäksi Alankomaissa on kehitetty kustannus-hyötylaskentajärjestelmä paikallisten viranomaisten päätöksenteon helpottamiseksi.⁴³

ARVIOINTIEN RAJOITTEET

On tarpeen muistaa, että myönteisen vanhemmuuden lähestymistapoja ja ohjelmia ei välttämättä arvioida lasten tai heidän oikeuksiensa näkökulmasta. Näin ollen aikuisten tai lapsen hankalan käytöksen näkökulmasta tehokkaaksi arvioitu ohjelma ei automaattisesti tarkoita sitä, että kyseinen ohjelma

38 George Holden, Andrew Grogan-Kaylor, Joan Durrant & Elizabeth Gershoff (2017) 'Researchers Deserve a Better Critique: Response to Larzelere, Gunnoe, Roberts, and Ferguson', 53(5) Marriage & Family Review, 465-490.

39 Ruth Gilbert et al, 'Child maltreatment: variation in trends and policies in six developed countries' (2012) 379(9817) The Lancet 758-77.

40 Non-violent childhoods: Moving on from corporal punishment in the Baltic Sea Region, National Consultation Report Estonia (2017).

41 Frances Gardner, 'Parenting Interventions: How well do they transport from one country to another?' (2017) 10 Innocenti Research Brief.

42 UNODC: <https://www.unodc.org/documents/prevention/family-compilation.pdf>, p.4

43 <https://voorzorginformatie.nrcj.nl/>

ottaisi hyvin huomioon lapsen oikeudet, tunteet, terveet suhteet vanhempiin, luottamuksen, kuulemiseksi tulemisen tunteen tai oman "itseyden". Siksi näistä näkökulmista lähtevää tutkimusta tarvitaan yhä, jotta myönteisen vanhemmuuden ohjelmat voisivat myös toteuttaa lapsen oikeutta terveyteen, kehitykseen, osallisuuteen sekä vapauteen väkivallasta.

Kun ohjelmaa valitaan näytön perusteella, on tärkeää osata tunnistaa, että käytössä olevan näytön laatua ja vahvuuksia voidaan arvioida ja ymmärtää monin eri tavoin – arviointitavoissa ja kapasiteeteissa kun on havaittavissa vaihtelua.⁴⁴ Tuore tutkimus, jossa pyrittiin tunnistamaan, arvioimaan sekä yhdistämään kaikkea käytössä olevaa, empiiristä näyttöä väkivaltaisille lapsiperheille suunnattujen interventioiden tehokkuudesta, osoitti vain kahdella interventiolla olevan selkeää empiiristä näyttöä lapsen kaltoinkohtelun ja laiminlyönnin vähentämisestä. Tutkimuksessa käytettiin satunnaistettuja kontrolloituja kokeita, ja lopuksi siinä todettiin, että vaikka tulokset eivät viittaa muiden ohjelmien arviointien olevan heikkoja, hyvin suunniteltujen satunnaistettujen arviointimenetelmien käyttö interventioiden osalta on todella tarpeen.⁴⁵

Tärkeää on myös pohtia, mikä ohjelma toimisi parhaiten tietyssä kontekstissa, kun huomioon otettavia tekijöitä ovat esimerkiksi kulttuuri, infrastruktuuri sekä resurssit. Vaikka ohjelman vaikutuksesta olisikin lupaavaa näyttöä, se ei välttämättä riitä, mikäli täytäntöönpano osoittautuisi ongelmalliseksi käytännön syistä.

ARVIOINTI

Jotta hyvä lopputulos taattaisiin sekä vanhempien että lasten osalta, on myönteisen vanhemmuuden ohjelmia hyvä arvioida pitkällä aikavälillä, jotta niiden tehokkuutta, vaikutuksia sekä tuloksia voidaan havainnollistaa. Arvioinneilla voidaan myös pyrkiä tuomaan esille mahdollisia ohjelmien haittavaikutuksia.

Latviassa on huomattu, että kasvatusohjelmien arviointi tuottaa tärkeää näyttöä, jonka pohjalta voidaan korjata ohjelmien puutteita. Esimerkiksi isyyskampanjoita on kehitetty sellaisten arviointien pohjalta, jotka osoittivat isien olevan vähemmän mukana kasvatuksessa ja siihen liittyvissä ohjelmissa.

4.4 OSALLISTAVUUS

Osallistavuuden periaatteen tulisi olla perustana myönteisen vanhemmuuden ohjelman suunnittelussa, täytäntöönpanossa ja arvioinnissa. Vaikka ohjelmia on lukuisia, kokemus on osoittanut sen, etteivät kaikki

interventiot yksinkertaisesti sovi joka kohderyhmälle ja heidän erityistarpeilleen.⁴⁶ Jotta jokaiselle olisi kuitenkin jotain tarjottavaa ja eri tarpeisiin, asenteisiin ja käytäntöihin pystyttäisiin vastaamaan, voi näitä varten olla tarpeen käyttää erityisiä keinoja ja strategioita. Esimerkiksi Puolassa täytäntöön pantu "Good Parent, Good Start" -ohjelma (Hyvä vanhempi, hyvä alku) tarjoaa eri tukipalveluyhdistelmiä, joihin kuuluu myös räätälöityä apua vaikeissa oloissa oleville vanhemmille. Yksi ohjelman osio kohdistuu tavallisesti pärjääviin vanhempiin, toinen hankaluuksissa oleviin ja kolmas erityisiin riskiryhmiin.⁴⁷

Ohjelmien tulisi tavoittaa sekä äitejä että isiä, jotta sukupuolitaso-arvo vanhemmuudessa säilyisi. Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi tuomalla esiin miesten ja naisten välistä tasa-arvoa universaaleissa ennaltaehkäisyohjelmissa. Erityisesti isien tavoittaminen on osoittautunut ongelmalliseksi useissa valtioissa. Näinpä voikin olla tarpeen pyrkiä tavoittamaan isät suorasti, jotta heitä voitaisiin motivoida osallistumaan kasvatukseen kokonaisvaltaisemmin. Esimerkiksi Latviassa eräs kampanja tarjosi ryhmäohjelmia isille yhteistyössä kirkkojen ja uskonnollisten järjestöjen kanssa. Ohjelmat painottivat stressitasojen ja aggressiivisen käytöksen olevan ehkäistävissä, mikäli isät ja äidit hoitavat aktiivisesti ja tasapuolisesti perhe-elämän velvollisuuksia sekä kasvatusta.⁴⁸

Toisinaan voi olla myös tarpeen antaa erityistä huomiota äideille, jotka ovat käyttäneet tai saattavat käyttää ruumiillista kuritusta kasvatuksessa. Suomessa on osoitettu, että vertaistuki sekä ryhmäneuvonta voivat ehkäistä huomattavasti lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa ja estää ruumiillisen kurituksen perinteen kulkeutumasta sukupolvelta toiselle. Tämä kuitenkin vaatii sen, että tietoa sekä neuvontaa on helposti saatavilla, jotta naiset osallistuisivat.⁴⁹ Puolassa taas on myönteisen vanhemmuuden ohjelmien lisäksi perustettu auttava puhelin ("Blue Line") sekä väkivallan uhreille että sen käyttäjille. Yhteydenottoja tulee pääosin äideiltä, jotka haluavat katkaista väkivaltakierteensä kasvatuksessa. Auttavan puhelimen antama tuki onkin osoittautunut korvaamattomaksi: äidit ovat sen avulla onnistuneet irtautumaan väkivallasta, jännitteistä ja aggressiosta kotona – samalla he ovat pystyneet suojelemaan lapsiaan perheen sisäiseltä väkivallalta.⁵⁰

Useissa maissa ohjataan riskialttiita vanhempia erityisten kasvatusohjelmien pariin. Esimerkiksi "Guardian Angel" -ohjelma (Suojelusenkeli) Latviassa on kohdistettu riskialttiille perheille, joilla on alle 2-vuotiaita lapsia. Vanhemmat ohjataan sinne useimmiten sosiaalipalvelujen kautta. Ohjelma on

44 See for example Brian Head, "Toward More "Evidence-Informed" Policy Making?" (2015) 76(3) Public Administration Review, 472–484.

45 Öppenvårdsinsatser för familjer där barn utsätts för våld och försummelse. En systematisk översikt och utvärdering av ekonomiska och etiska aspekter. Stockholm: Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU 2018). SBU-rapport nr 280.

46 Anna Norlén, Overview of Preventive Programmes and Initiatives – Experiences from clinical treatment for children exposed to violence and abuse, Ericastiftelsen, Presentation, Stockholm, 8 May 2017.

47 Non-violent childhoods: Moving on from corporal punishment in the Baltic Sea Region, National Consultation Report Poland (2017) p.35.

48 Non-violent childhoods: Moving on from corporal punishment in the Baltic Sea Region, National Consultation Report Latvia (2017) p.29.

49 Non-violent childhoods: Moving on from corporal punishment in the Baltic Sea Region, National Consultation Report Finland (2017).

50 Non-violent childhoods: Moving on from corporal punishment in the Baltic Sea Region, National Consultation Report Poland (2017) p.34.

pakollinen, mikäli lapsen turvallisuus ja hyvinvointi näyttävät olevan uhattuna tai lapsi on otettu väliaikaisesti huostaan laiminlyönnin, väkivallan tai muunlaisen haitallisen, lapseen kohdistuneen käytöksen vuoksi. Arvioinnit ovat osoittaneet ohjelman tuottaneen myönteisiä tuloksia erityisesti lievästi henkisesti vajavaisten sekä metadonihoidossa olevien päihdeongelmaisten vanhempien kohdalla.

Virossa vanhempia ja huoltajia voidaan myös ohjata lastensuojelupalvelujen kautta indikoituun myönteisen vanhemmuuden koulutusohjelmaan "Ihmeelliset vuodet", jota kunnat voivat järjestää valtion tuella. Ohjelma on todettu tehokkaaksi, joskin ainoastaan mikäli se on sisällytetty osaksi laajempaa perheiden sosiaalipalvelujärjestelmää. Arviot ovat myös osoittaneet, että mahdolliset negatiiviset tulokset ovat johtuneet lähinnä siitä, että vanhemmilla on ollut akuutimpia, kuten mielenterveyteen, päihteisiin tai syrjäytymiseen liittyviä ongelmia.⁵¹

Ruotsin kansallinen vanhempaintukistrategia tarjoaa monia aktiviteetteja vaikeasti tavoitettavissa olevien perheiden osallistamiseksi. Näitä ovat esimerkiksi paikallisten aloitteet, kuten kättilöiden ja sosiaalityöntekijöiden yhteistyössä toteuttamat kotikäynnit. Strategian yhtenä tärkeimpänä puolena on vanhempien jokapäiväistä elämää tukevien sosiaalisten verkostojen vahvistaminen, esimerkiksi tiedonsaantiin liittyen. Tämä koetaan erityisen tärkeäksi maahan vasta saapuneille maahanmuuttajille ja pakolaisille, joilla verkostoja ei vielä uudessa valtiossa ole. Strategia on sekä ennakoiva että universaali, jolloin vanhempien ei itse tarvitse hakea apua. Tämä puolestaan ehkäisee leimaamista.⁵²

Norjassa on tällä hetkellä käynnissä Nurse-Family Partnership -ohjelman (Hoitajan ja perheen välinen yhteistyö) kokeilu tuoreille vanhemmille, joille vanhemmuuteen siirtyminen on osoittautunut hankalaksi esim. väkivaltaisen lapsuuden, mielenterveysongelmien tai heikkojen sosiaalisten verkostojen vuoksi.⁵³ Ohjelma on onnistunut vähentämään lasten kaltoinkohtelua sekä laiminlyöntiä muissa maissa,⁵⁴ ja se pyrkii turvaamaan vakaan raskausajan sekä lapsen terveen kehityksen hoitajien tekemien, lukuisien kotikäyntien avulla aina raskauden alkuvaiheista lapsen toiseen ikävuoteen asti. Ohjelman aikana vanhemman ja lapsen välistä vuorovaikutusta ja kiintymystä arvioidaan sekä myönteiseen vanhemmuuteen kannustetaan PIPE-materiaalien (Partners in Parenting Education – Kasvatusopetuksen kumppanit) keinoin.

Norja tarjoaa räätälöityjä versioita ICDP – Kannustava vuorovaikutus -ryhmäohjelmasta vanhemmille,

joilla on ilmennyt erityisiä tarpeita tai haasteita, kuten esimerkiksi perheväkivaltaa paossa oleville, vankilassa istuville, vastaanottokeskuksissa asuville tai radikalisoitumisvaarassa olevien lapsien vanhemmille. Ohjelmaan osallistuneiden ja vertailuryhmien välisten arvioiden mukaan ICDP on vienyt kasvatusta myönteisempään suuntaan, ehkäissyt lasten ongelmia, vähentänyt levottomuuksia kotiympäristössä, alentanut yksinäisyyttä ja muuttanut kasvatukseen liittyneitä asenteita. Suurimmat muutokset havaittiin niiden vanhempien kohdalla, joiden lähtökohdat olivat kaikkein ongelmallisimmat.⁵⁵ ICDP:tä järjestetään myös universaalisti kansallisten vanhempaintukiohjelmien yhteydessä lastenklonikoiden, päiväkotien, perheneuvontapalveluiden sekä muiden paikallisten toimijoiden kautta.

Erityisiä toimia saatetaan vaatia myös sellaisten vanhempien kohdalla, joiden lapsilla on erityistarpeita, mielenterveysongelmia tai päihteiden liikakäytön riskiä. Tällaisia myönteisen vanhemmuuden ohjelmia onkin suuri joukko, ja osa niistä on mainittu yllä. Kuitenkin Suomessa ja Ruotsissa tehty tutkimus on osoittanut, että vammaisten lasten kasvatukseen ja konfliktitilanteiden ratkaisemiseen ei ole tarpeeksi ohjelmatarjontaa.⁵⁶

Erityisen avun tarjoaminen suhteettoman paljon väkivaltaa kokevien lasten vanhemmille voi olla myös tarpeen (esim. seksuaalivähemmistöihin kuuluvien lasten kohdalla). Esimerkiksi Puolassa Lambda Foundation -järjestö järjesti kampanjan seksuaalivähemmistöön kuuluvien lasten vanhemmille henkiseen väkivaltaan ja nöyryyttävään kohteluun puuttumiseksi.⁵⁷

Positive Discipline in Everyday Parenting -ohjelmaa (PDEP - Myönteinen kurinpito jokapäiväisessä kasvatuksessa) on myös kehitetty sen lasten oikeuksiin perustuvasta lähestymistavasta, kattavuudesta sekä laajasta sovellettavuudesta. Nämä tekijät ovat mahdollistaneet PDEP:n mukautuvuuden eri yhteyksiin ja kohderyhmiin huolimatta kansallisesta tai sosiaalis-taloudellisesta kontekstista tai vanhempien taustoista.⁵⁸

4.5 YHTEISTYÖ

Yhteistyön periaatteen tulisi olla perustana myönteisen vanhemmuuden ohjelman suunnittelussa, täytäntöönpanossa ja arvioinnissa. Kansalliset sekä paikalliset viranomaiset ovat johtavassa asemassa ruumiillisen kurituksen kieltävän lain täytäntöönpanossa, ja näin ollen heidän tulisi myös ottaa vastuuta kansallisten ja paikallisten toimenpiteiden täytäntöönpanosta sekä resurssien takaamisesta myönteisen vanhemmuuden

51 Non-violent childhoods: Moving on from corporal punishment in the Baltic Sea Region, National Consultation Report Estonia (2017).

52 Jenny Munkelt, Strategic Work with Parenting Support, Ministry of Health and Social Affairs, Presentation, Stockholm, 10 May 2017.

53 <http://www.hioa.no/Om-HIOA/Senter-for-velferds-og-arbeidslivsforskning/AFI/Prosjekter-AFI/Nurse-Family-Partnership-NFP>

54 Summaries and references available at <https://www.nursefamilypartnership.org/about/proven-results/>

55 Sherr et al 2014 quoted in Beret Bråten og Silje Sønsterudbråten, Foreldreveiledning – virker det? En kunnskapsstatus (Fafo 2016) 29.

56 Non-violent childhoods: Moving on from corporal punishment in the Baltic Sea Region, National Consultation Report Finland (2017).

57 Non-violent childhoods: Moving on from corporal punishment in the Baltic Sea Region, National Consultation Report Poland (2017) p.36.

58 Non-violent childhoods: Moving on from corporal punishment in the Baltic Sea Region, National Consultation Report Sweden (2017).

edistämiseksi. Kuitenkin eri sektorien välinen yhteistyö ja useat eri aloitteet ovat tarpeen, jotta vanhempien asenteita ja käytöstä voidaan muuttaa. Esimerkiksi Ruotsissa perhelakiin sekä vanhempaintukeen erikoistunut viranomaisen tarjoaa tietoa ja tukea maakunnille, jotka ovat vastuussa vanhempaintukiohjelmien kehittämisestä ja täytäntöönpanosta.⁵⁹ Kansallisten ja paikallisten viranomaisten lisäksi kansalaisjärjestöissä on tärkeä rooli tukiohjelmien toimeenpanossa ja kehityksessä.⁶⁰

Tänä päivänä on lukuisia eri toimijoita, jotka tarjoavat erinäisiä vanhemmuuteen opastavia ja tukevia interventioita. Toimijoilla on tyypillisesti oma erikoisalueensa, kohderyhmänsä sekä vaikutuksensa. Ne voivat tuoda esiin epäkohtia eri näkökulmista ja tarjota niihin erilaisia ratkaisuja, esim. lainsäädännölliseltä tai lapsen terveydelliseltä/kehitykselliseltä näkökannalta. Kampanjat, vanhempaintukiohjelmat, ennaltaehkäisevät terveyspalvelut ja myönteisen vanhemmuuden koulutusohjelmat ovat kaikki varteenotettavia keinoja lisätä vanhempien tietoisuutta ja muuttaa heidän kasvatuksellista käyttäytymistään.

Julkisen terveydenhuollon sekä sosiaalipalvelujen ammattilaiset voivat työnsä puolesta kantaa oman kortensa kekoon myönteisen vanhemmuuden osalta sekä universaalien ennaltaehkäisyaloitteiden että väkivaltaisten perheiden paikantamisen kautta. Esimerkiksi Suomessa vanhemmille tarjotaan tukipalveluja säännöllisten hoitajatapaamisten avulla, joissa vanhempien huolia kuullaan ja heille tarjotaan apua ja tukea. Tapaamisia käytetään myös riskiarvioinnin välineenä sekä avuntarpeen arviointiin.⁶¹ Ruotsissa puolestaan eri viranomaisten välinen, monialainen palveluverkosto väkivallan uhreiksi joutuneille lapsille ja todistajille (ns. Barnahus-malli) on ottanut käyttöön erikoistuneita interventioita perheille. Niiden tarkoituksena on ehkäistä väkivaltaa ja parantaa lasten hyvinvointia esimerkiksi sekä lapselle että vanhemmalle suunnatun kognitiivisen käyttäytymisterapian avulla.

Myönteistä vanhemmuutta ajavat universaalit ennaltaehkäisykampanjat ovat tavallisesti valtioiden, kansainvälisten järjestöjen sekä kansalaisjärjestöjen järjestämiä, yleensä eri strategioita hyödyntäen. Esimerkiksi Euroopan neuvoston “Raise Your Hand Against Smacking” -kampanja yhdistää tietoisuuden lisäämisen myönteisestä vanhemmuudesta kertovaan materiaaliin.⁶² Ruotsissa taas ruumiillisen kurituksen kiellon saatua lainvoiman kampanjamateriaalia

levitettiin kaikkiin koteihin. Materiaalissa kerrottiin eri tavoista asettaa rajoja ja ylläpitää hyviä suhteita lasten ja vanhempien välillä (lasten iästä riippumatta) ilman, että turvaututtaisiin ruumiilliseen kuritukseen.⁶³

Media on tärkeä kumppani universaaleissa kampanjoissa, sillä se voi tukea tietoisuuden lisäämistä, tiedon levitystä sekä julkista keskustelua ruumiillisen kurituksen ehkäisemisestä. Kansalaisjärjestöillä on myös tarpeellinen rooli täytäntöönpanoon liittyvässä yhteistyössä kansallisten ja paikallisten viranomaisten kanssa. Esimerkiksi Virossa kansalaisyhteiskunnalla, yhteisöperustaisilla järjestöillä sekä paikallisilla lastensuojeluosastoilla on yhdessä merkittävä ja aktiivinen rooli lastensuojelusta, lapsen oikeuksista sekä myönteisestä vanhemmuudesta tiedottamisessa.⁶⁴

Suomessa Ensi- ja turvakotien liitto kehittää ja toimeenpanee väkivallasta vapaan vanhemmuuden ohjelmia. Esimerkiksi “Kannusta minut vahvaksi” -hankkeen puitteissa teetettiin esitteitä, joissa käsiteltiin väkivallan vaikutusta lapseen, myönteisen vanhemmuuden omaksumista sekä turvallisen kasvuympäristön kehittämistä lapselle. Hanke painottaa myös vanhempia hakemaan apua, jos sille on tarve. Liitto toimii myös yhteispisteinä apua hakeville vanhemmille.⁶⁵ Puolassa “Empowering Children Foundation” -järjestö (Lasten voimauttamisen järjestö) tarjoaa myönteisen vanhemmuuden ohjelmia tehden tiivistä yhteistyötä palveluntarjoajien, kuten paikallisten sosiaalihuoltopalveluiden, terveydenhuollon laitosten ja päiväkotien kanssa.⁶⁶

Maailmalla kansalaisjärjestöt ja valtioiden väliset järjestöt (kuten UNICEF) ovat edistäneet, kehittäneet sekä panneet täytäntöön laajalti erinäisiä kampanjoita ruumiillisesta kurituksesta vapaan kasvatuksen puolesta. Esimerkiksi Pelastakaa Lapset on ollut mukana PDEP-ohjelman perustamisessa. Myös uskonnolliset ja hengelliset järjestöt voivat olla suureksi avuksi yhteisöjen ja yksilöiden tukemisessa, mitä tulee lapsille haitallisiin ja vaarallisiin perinteisiin ja käytäntöihin. Näille käytännöille voidaan tarjota vaihtoehtoja esimerkiksi tukiryhmissä tai yksilöllisessä neuvonnassa.⁶⁷

Tutkijat ja korkeakoulut ovat kantaneet oman kortensa kekoon tuottamalla arvokasta tietoa eri konteksteista analyysin keinoin, tutkimustuloksia ruumiillisen kurituksen yleisyydestä ja vaikutuksista, näyttöperusteista arviointia aloitteiden vaikutuksista sekä innovatiivisia ratkaisuja väkivaltaan puuttumiseen. Monissa maissa lasten kehityksestä, lapsiin

59 Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd, MfoF, <http://www.mfof.se/sv/foraldraskapsstod/>

60 Jenny Munkelt, Strategic Work with Parenting Support, Ministry of Health and Social Affairs, Presentation, Stockholm, 10 May 2017.

61 Workshop on the prevention of child maltreatment: strengthening intersectoral working, Riga, Latvia, 1–2 June 2017. World Health Organisation Regional Office in Europe and Nordic Council of Ministers p.17.

62 <https://www.coe.int/en/web/children/corporal-punishment>

63 Non-violent childhoods: Moving on from corporal punishment in the Baltic Sea Region, National Consultation Report Sweden (2017). The campaign was entitled “Can you raise and educate your children without hitting or spanking?” (Kan man klara barnuppföstran utan smisk och dask?)

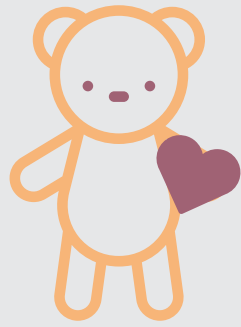
64 Irina Golikova, Sillamäe Child Protection Association, Activities and services of Sillamäe child protection association: Putting effort on psychological help and preventing violence, National Consultation Estonia, Narva, 16 November 2017.

65 Non-violent childhoods: Moving on from corporal punishment in the Baltic Sea Region, National Consultation Report Finland (2017).

66 Non-violent childhoods: Moving on from corporal punishment in the Baltic Sea Region, National Consultation Report Poland (2017) p.35.

67 Non-violent childhoods: Moving on from corporal punishment in the Baltic Sea Region, National Consultation Report Sweden (2017).

kohdistuvan väkivallan terveydellisistä vaikutuksista, vanhempien ja lasten välisistä suhteista sekä väkivallan kulkeutumisesta sukupolvelta toiselle tehty tutkimustyö ja niistä saatu informaatio on ollut ratkaisevassa asemassa, kun myönteisen vanhemmuuden ohjelmia on ollut tarkoitus saada suuren (kohde)yleisön tietoisuuteen.

05

käytännön toimet myönteisen vanhemmuuden puolesta

Oikean ohjelman valitseminen ei aina ole mutkatonta, mutta muutamien tekijöiden pohtiminen saattaa helpottaa valintaa. Näitä tekijöitä ovat esimerkiksi toiminnan tarkoituksen pohtiminen, toiminnan taustalla piilevien periaatteiden kartoittaminen sekä hankekumppanien osallisuus. Kontekstin ja kohderyhmän ymmärtäminen on erityisen olennaista, jotta osataan päättää, päädytäänkö universaaliin, selektiiviseen vai indikoituun ohjelmamalliin. On myös tärkeää tarkastella olemassa olevaa näyttöä ohjelmien vaikutuksista, täytäntöönpanollisista seikoista sekä kustannustehokkuudesta.

Selvityksen viimeinen kappale tarjoaa opastusta myönteisen vanhemmuuden aloitteiden valintaan. Keskiössä ovat ohjelmien tarkoitus ja periaatteet, lähtökohdan valinta (universaali, selektiivinen, indikoitu), kustannustehokkuus ja resurssit sekä käytännön yhteistyö.

Asenteiden ja käyttäytymisen muuttaminen on usein monimutkainen, hienotunteisuutta vaativa ja pitkäaikainen prosessi. Siinä tarvitaan useita sellaisia aloitteita, jotka pystyvät parhaiten vastaamaan vanhempien ja huoltajien tarpeisiin muutosprosessissa.

Mikäli myönteistä vanhemmuutta ajavan toiminnan halutaan olevan mahdollisimman suurivaikutteisista kontekstissa kuin kontekstissa, on syytä omaksua rakeenteellinen ja analyyttinen lähestymistapa. Esimerkiksi konkreettiseen kontekstianalyyysiin perustuvan, kansallisen vanhempaintukistrategian kehittäminen voi auttaa takaamaan kattavan ja kohdistetun lähestymistavan sekä kansallisella että paikallisella tasolla. Kansallinen strategia voi toimia

innoittajana ja käytännön tukityökaluna ohjelmien kehittämisessä, täytäntöönpanossa sekä arvioinnissa. Se voi myös auttaa toimintaan liittyvien roolien, vastualueiden sekä resurssien hahmottamisessa.

5.1 TARKOITUS, TAVOITTEET JA PERIAATTEET

Aivan ensiksi on määritettävä mahdollisen ohjelman tai toiminnan ohjaavat periaatteet sekä perimmäinen tarkoitus.

Tämä tarkoitus voi olla esimerkiksi lasten terveyden, kehityksen ja hyvinvoinnin edistäminen, lasten suojelu fyysiseltä ja henkiseltä väkivallalta ja/tai oikeudellisesti sitovan kiellon täytäntöönpanon edistäminen. Tarkempia tavoitteita voivat olla esimerkiksi tiedottaminen vanhemmille lapsiin kohdistuvan väkivallan vaikutuksista, ruumiilliselle kuritukselle tarjottavien vaihtoehtojen opettaminen, väkivallan varhainen havaitseminen sekä sosiaalisten verkostojen kehityksen edistäminen. Tavoitukset ja tavoitteet muodostavat siis viitekehysten, kun lähdetään

päättämään, minkälaista aloitetta, menetelmää ja yhteistyötä oikein halutaan.

On myös tärkeää tehdä selväksi ne periaatteet, joihin aloite perustuu, ja pohtia, miten ne vaikuttavat ohjelmien valintaan, kehittämiseen, täytäntöönpanoon sekä arviointiin.

ESIMERKKIKYSYMYKSIÄ:

Miten lasten oikeuksiin nojaava lähtökohta vaikuttaa viestintään ja menetelmiin?

Miten osallistava, vanhempien keskinäiseen tasa-arvoon perustuva lähestymistapa vaikuttaa siihen, milloin ja miten myönteisen vanhemmuuden ohjelmia on saatavilla?

Kuinka erityistarpeisten lasten vanhemmille tai juuri maahan tulleille siirtolaisille suunnattu, syrjimätön lähestymistapa vaikuttaa ohjelman valintaan?

Tässä yhteydessä voi olla myös suotavaa pohtia, tulisiko ohjelman perustua pakkoon vai omatoimisuuteen. Yhtäältä pakollisuuteen pohjautuvia lähestymistapoja on kritisoitu siitä, että ne asettuvat ristiin myönteisen vanhemmuuden ohjelmien vapaaehtoisuutta korostavan sanoman kanssa ja että ne voivat olla turhan leimaavia. Toisaalta omatoimiset aloitteet eivät välttämättä tavoita juuri niitä vanhempia, jotka hyötyisivät ohjelmista kaikkein eniten. Selektiiviset ja indikoidut ohjelmat voivatkin esimerkiksi hyödyntää sekä osallistavaa että omatoimisuuteen perustuvaa lähestymistapaa.

Norjan Nurse-Family Partnership -ohjelma perustuu täysin vapaaehtoisuudelle, vaikka se onkin suunnattu paljon tukea tarvitseville vanhemmille. Vapaaehtoisen osallistumisen lisäksi vanhemmat osallistuvat itse ohjelman eri tasoilla tapahtuvaan päätöksentekoon. Esimerkiksi hankalissa elämäntilanteissa olevia äitejä otettiin mukaan arvioimaan, keitä hoitajia tulisi palkata hankkeen kokeiluvaiheeseen. Lisäksi vastaavia "kokemuskonsulttiäitejä" on otettu mukaan paikalliseen ja kansalliseen päätöksentekoon hankkeen kokeilun tiimoilta. Menettelyn on koettu parantavan ohjelman mahdollisuuksia vastata kohderyhmien tarpeisiin.

5.2 OHJELMAN VALINTA

Onnistumisen maksimoimiseksi on tärkeää valita tiettyyn kontekstiin sopivin ohjelma (tai ohjelmat) huolella. Tämä tarkoittaa sitä, että valinnassa huomioidaan toiminnan tarkoitus, lähestymistapa sekä periaatteet. Näin ollen onkin suotavaa, että valinta tehdään selkeiden kriteerien pohjalta. Näiden kriteerien kohdalla kontekstianalyyseistä voi olla paljonkin hyötyä, kun tarkastellaan sekä yleisempiä tekijöitä (kuten saatavilla olevia resursseja) sekä yksityiskohtaisempia asioita (kuten perheiden tai vanhempien yksilöllisiä tarpeita).

Kuitenkaan yhden lähestymistavan tai ohjelman valinnan ei tulisi sulkea pois muiden ohjelmien mahdollisuutta. Esimerkiksi julkiseen tiedotuskampanjaan perustuvan, universaalin ennaltaehkäisyohjelman valinta ei tarkoita sitä, etteikö sen rinnalla voisi hyödyntää vaikka erityistarpeisiin vastaavaa selektiivistä ohjelmaa. Näiden valintojen tukemiseksi on olemassa hyödyllisiä artikkeleita, tutkimusraportteja sekä listoja.⁶⁸

5.3 NÄYTTÖ JA ARVIOINTI

Yleisesti ottaen on suotavampaa turvautua hyväksi todettuun ohjelmaan sen sijaan, että alettaisiin heti kehitellä uusia aloitteita. Kun näyttöpohjaisia ohjelmia vertaillaan, on syytä kiinnittää huomiota siihen, ettei keskitytä pelkästään niistä tehtyjen arvioiden tuloksiin vaan myös arviointikriteereihin. Voidaan esimerkiksi kysyä, pohjautuivatko kriteerit lasten oikeuksia, tarpeita ja näkemyksiä koskeviin periaatteisiin? Näyttöä voidaan lisäksi arvioida eri keinoin, joten on tarpeen kiinnittää huomiota myös siihen, että käytetyt menetelmät vastaavat ohjelmanvalinnan odotuksia ja vaatimuksia.

Tärkeää on myös ohjelman arvioinnin suunnittelu sekä resursointi heti täytäntöönpanovaiheessa, jotta mahdollisiin muokkaustarpeisiin voidaan vastata mahdollisimman nopeasti. Tällaisiin arvioihin on erityisen tärkeää ottaa mukaan lasten näkökulmia.

5.4 RESURSSIT JA KUSTANNUSTEHOKKUUS

Käytettävissä olevat resurssit toimivat tärkeänä kriteerinä ohjelman valinnan suhteen. Resurssien valitettavan yleisestä niukkuudesta johtuen kattavien, osallistavien ja kohdistettujen aloitteiden rahoittaminen voi olla joskus hankalaa.

Universaalit ohjelmat ovat yleensä edullisimpia keinoja laajan kohdeyleisön tavoittamiseksi. Kuitenkin joissain tapauksissa voi olla tehokkaampaa tai jopa välttämätöntä tarjota sen sijaan selektiivisiä tai indikoituja ohjelmia, jotka ovat yksilö- tai pienryhmäkohtaisia. Lisäksi eniten apua kaipaavien tavoittaminen voi vaatia ajoittain lisätoimia. Näin ollen on tärkeää tehdä kustannustehokkuusanalyysjä, jotka eivät ota huomioon pelkästään käytettävissä olevia resursseja vaan tarkoitetun kohdeyleisön piirteet, tarpeet ja tilanteet sekä ne tekijät, joilla olisi parasta lisäarvoa ja vaikutusta tietyssä kontekstissa.

Suunnitteluvaiheessa on erityisen hyvä ottaa huomioon täytäntöönpanoon ja arviointiin varattujen resurssien riittävyys. Yleensä myönteisen vanhemmuuden ohjelmat ovat valtion tai paikallisviranomaisen rahoittamia hankkeita. Kuitenkin myös kansainväliset lahjoittajat tai yksityisen sektorin toimijat tukevat aika ajoin hankkeita rahallisesti. Esimerkiksi Latvian "Guardian Angel" -ohjelma rahoitettiin sekä Riikan kunnan toimesta että yksityisen sektorin sekä muiden sponsorien varoilla ja muilla avustuksilla.⁶⁹

⁶⁸ See for example UNODC, Compilation of Evidence Based Family Skills Training Programmes, <https://www.unodc.org/documents/prevention/family-compilation.pdf>
⁶⁹ Non-violent childhoods: Moving on from corporal punishment in the Baltic Sea Region, National Consultation Report Latvia (2017).

5.5 TÄYTÄNTÖÖNPANOSUUNNITELMA

Useat toimijat voivat osallistua myönteisen vanhemmuuden ohjelmien kehitykseen, täytäntöönpanoon sekä arviointiin. Esimerkiksi seuraavaa on syytä harkita:

- Kattavien toimien järjestäminen kansallisella, alueellisella sekä paikallisella tasolla, jotta saadaan kaikki hyöty irti eri toimijoiden rooleista ja velvollisuuksista
- Kaikkien keskeisten toimijoiden välisen koordinoinnin, yhteistyön sekä jakamisen järjestäminen
- Päävastuussa olevan toimijan nimittäminen, jolla on keskeinen rooli ja vastuu suunnittelun, valvonnan, koulutuksen, koordinoinnin sekä arvioinnin osalta
- Eri toimijoiden erikoisosaamisen tunnistaminen ja hyödyntäminen
- Eri ryhmien ja yksilöiden tarpeisiin parhaiten vastaavien toimijoiden tunnistaminen. Tässä kohdassa tärkeitä tekijöitä ovat erityisesti uskottavuus sekä asema. Maantieteellisen sijainnin ei tulisi vaikuttaa vanhempien tukipalveluiden saatavuuteen tai laatuun.⁷⁰

⁷⁰ Geographic and demographic conditions may limit the feasibility of offering more intensive selective or indicative approaches, especially if delivered by especially trained staff and/or using methods such as home visiting.

5.6 VIITEKEHYKSET MYÖNTEISEN VANHEMMUUDEN ALOITTEELLE

Alla on esitettyinä viitekehykset erinäisille kysymyksille, jotka on suunniteltu tukemaan valtioita myönteisen vanhemmuuden aloitteiden kehittämisessä:

Tarkoitus & Tavoitteet	<p>Mikä on aloitteen perimmäinen tarkoitus, ja mitkä ovat sen tavoitteet?</p> <p>[Tavoitteet - antaa vanhemmille tietoa väkivallan vaikutuksista lapsiin, opettaa vaihtoehtoja ruumiilliselle kuritukselle tai havaita mahdollinen väkivalta varhaisessa vaiheessa]</p>
Periaatteet	<p>Mitkä periaatteet ohjaavat aloitetta, ja miten nämä periaatteet vaikuttavat ohjelman kehitykseen, täytäntöönpanoon tai arviointiin?</p> <p>[Periaatteet - lasten oikeudet, tutkimuskeskeisyys, näyttökeskeisyys, osallistavuus ja yhteistyö]</p>
Lähestymistapa	<p>Kumpi lähestymistapa aloitteelle valitaan?</p> <p>[Lähestymistavat - behavioristinen vai oikeuksiin perustuva]</p>
Ohjelma	<p>Minkälainen ohjelma aloitteelle valitaan?</p> <p>[Universaali, selektiivinen vai indikoitu; osallistuminen voi olla pakollista tai vapaaehtoista]</p>
Menetelmät	<p>Mitä menetelmiä ja työkaluja tullaan käyttämään?</p> <p>[Metodit – julkiset kampanjat, vanhempaintukiohjelmat, julkisterveydelliset interventiot jne.]</p>
Näyttö	<p>Mitä sovellettavia näyttöpohjaisia malleja on saatavilla?</p> <p>Mitkä ovat keskeisimmät kriteerit näyttöpohjaisuuden näkökulmasta?</p> <p>Kuinka ne vastaavat toimintaa ohjaavia peruseriaatteita?</p>
Resurssit	<p>Mikä on kustannustehokkain lähestymistapa?</p> <p>Kuinka vaikutus ja kannattavuus voidaan maksimoida?</p> <p>Mistä resursseja saadaan?</p>
Täytäntöönpano	<p>Ketkä osallistuvat täytäntöönpanoon?</p> <p>Mitä pitää tehdä, jotta nämä toimijat saadaan mukaan?</p> <p>Kuinka koordinointi, yhteistyö sekä jakaminen järjestetään, sekä kuinka niitä edistetään?</p>
Arviointi	<p>Mitä aloitteen riittävä arviointi vaatii?</p>

Väkivallasta vapaan lapsuuden ohjelma

Väkivallasta vapaan lapsuuden ohjelma pyrkii edistämään ruumiillisen kurituksen täyttä kieltämistä lailla Itämeren alueella yhteistyössä useiden sidosryhmien kanssa. Ohjelmaa johtaa Itämeren valtioiden neuvosto, ja se on Euroopan komission osarahoittama hanke. www.childrenrisk.eu/nonviolence

Itämeren valtioiden neuvosto

Vuonna 1992 perustettu Itämeren valtioiden neuvosto (CBSS) tarjoaa keskustelufoorumia alueelliselle, valtioiden väliselle yhteistyölle sekä vuoropuhelulle. Neuvoston jäsenvaltiot ovat Tanska, Viro, Suomi, Saksa, Islanti, Latvia, Liettua, Norja, Puola, Venäjä, Ruotsi – yhteistyötä tehdään myös Euroopan komission kanssa. CBSS:n toiminta pohjautuu erityisesti sen hyödyntämiin verkostoihin ja asiantuntijaryhmiin. Vuonna 1998 CBSS aloitti YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen täytäntöönpanoa koskevan työnsä. Neuvoston Children at Risk -asiantuntijaryhmä tuo yhteen kansallisia, alueellisia sekä kansainvälisiä sidosryhmiä lapsiin kohdistuvan kaltoinkohtelun, hyväksikäytön, ihmiskaupan sekä väkivallan lopettamiseksi kaikissa muodoissa. www.cbss.org

Alueellinen aloite sekä kumppanit

Väkivallasta vapaan lapsuuden ohjelma on tehty yhteistyössä Viron, Suomen, Latvian ja Ruotsin ministeriöiden sekä Puolan lapsiasiavaltuutetun kanssa. Erinäisiin asiantuntijatapaamisiin ja hankkeen sekä ohjeistusselvitysten tukemiseen on lisäksi osallistunut edustajia valtioiden ministeriöistä, parlamenteista, lapsiasiavaltuutettujen toimistoista, korkeakouluista sekä järjestöistä. Myös muista Euroopan maista ja instituuteista on saatu asiantuntija-apua.

Global Initiative to End All Corporal Punishment of Children

The Global Initiative to End All Corporal Punishment of Children -aloite – maailmanlaajuinen aloite lasten ruumiillisen kurituksen lopettamiseksi – toimii yhteistyössä valtioiden sekä kansalaisjärjestöjen kanssa tavoitteenaan lasten ruumiillisen kurituksen yleismaailmallinen kieltäminen ja poistaminen. Aloite on Väkivallasta vapaan lapsuuden ohjelman kansainvälinen kumppani. www.endcorporalpunishment.org

Ohjeistusselvitykset

A **Step-by-Step Guide** on implementing the Convention on the Rights of the Child to achieve an end to corporal punishment (Vaiheittainen opas Lasten oikeuksien sopimuksen toteuttamiseen ruumiillisen kurituksen lopettamiseksi - englanniksi)

Ensuring Non-Violent Childhoods –

Guidance on implementing the prohibition of corporal punishment in domestic settings (Väkivallasta vapaan lapsuuden takaaminen – Opastusta ruumiillisen kurituksen kiellon toteuttamiseen kotiolosuhteissa - englanniksi)

Parenting for Non-Violent Childhoods –

Positive parenting to achieve an end to corporal punishment (Vanhemmuutta ilman väkivaltaa – Myönteistä vanhemmuutta ruumiillisen kurituksen lopettamiseksi)

Building Supportive Societies for Non-Violent Childhoods – Awareness-raising campaigns to achieve an end to corporal punishment (Väkivallasta vapaata lapsuutta tukevien yhteiskuntien rakentaminen – Tietoisuuden kasvattamiskampanjat ruumiillisen kurituksen lopettamiseksi – englanniksi)

Service Providers as Champions for Non-Violent Childhoods – Service provision for children and parents to achieve an end to corporal punishment (Palveluntarjoajat väkivallasta vapaan lapsuuden mahdollistajina – Palveluntarjonta lapsille ja vanhemmille ruumiillisen kurituksen lopettamiseksi)

Tracking Progress towards Non-Violent Childhoods – Measuring changes in attitudes and behaviour to achieve an end to corporal punishment (Väkivallasta vapaan lapsuuden edistyksen mittaaminen – Asenteiden ja käyttäytymisen mittaaminen ruumiillisen kurituksen lopettamiseksi – englanniksi)

Väkivallasta vapaan lapsuuden ohjelmaa johtaa
Itämeren valtioiden neuvosto yhteistyössä seuraavien tahojen kanssa:

Viron sosiaaliministeriö
Suomen sosiaali- ja terveysministeriö
Latvian sosiaaliministeriö
Puolan lapsiasiavaltuutettu
Ruotsin sosiaali- ja terveysministeriö
The Global Initiative to End All Corporal Punishment of Children

Lisätietoa Väkivallasta vapaan lapsuuden ohjelmasta, ohjeistusselvityksistä sekä kampanjasta löydät ohjelman verkkosivuilta: www.childrenatrisk.eu/nonviolence

Tämän hankkeen on osarahoittanut Euroopan unioni perusoikeus- ja kansalaisuusohjelman 2014-2020 varoista. Tässä julkaisussa esille tuodut näkemykset kuuluvat sen tekijöille, eikä Euroopan komissiota voi pitää vastuussa siinä sisältävän tiedon käytöstä millään tavalla.

GLOBAL INITIATIVE TO
**End All Corporal
Punishment of Children**